

EUROPOS PARLAMENTO IR ES NACIONALINIŲ PARLAMENTŲ RYŠIAI

2017 M. METINĖ
ATASKAITA

Europos Parlamentas

LT

EUROPOS SAJUNGOS PARLAMENTAI

Europos Sąjungos veikla pagrįsta atstovaujama demokratija.

751 MEPs

Piliečiai Sąjungos lygiu yra tiesiogiai atstovaujami Europos Parlamente.

Valstybėms narėms Europos Vadovų Taryboje atstovauja jų valstybių ar vyriausybių vadovai, o Taryboje – jų vyriausybės, pačios būdamos demokratiškai atskaitingos savo nacionaliniams parlamentams arba savo piliečiams.

Nacionaliniai parlamentai aktyviai prisideda užtikrinant gerą Sąjungos veikimą...

...iš ES institucijų gaudami informaciją ir jiems persiunčiamus ES teisės aktus.

...užtikrindami, kad būtų laikomasi subsidarumo principo.

...dalyvaujant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės srityje įvertinimo mechanizmuose ir dalyvaujant Europolo veiklos politinėje kontrolėje ir Eurojusto veiklos įvertinime.

...dalyvaujant Sutarčių peržiūros procedūrose.

...gaudami pranešimus apie paraiškas įstoti į ES.

...dalyvaujant nacionalinių parlamentų tarpparlamentiniame bendradarbiavime ir bendradarbiavime su Europos Parlamentu.

Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai kartu nustato, kaip Europos Sąjungoje veiksmingai ir reguliariai organizuoti bei skatinti tarpparlamentinį bendradarbiavimą.

Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencija gali pateikti bet kokią, jos nuomone, tinkamą pasiūlymą Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai. Ši konferencija taip pat skatina nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą keistis informacija ir geriausia praktika.

2017 m. metinė ataskaita
Europos Parlamento ir ES nacionalinių parlamentų ryšiai

Šią publikaciją parengė
Europos Parlamento Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas, kuris yra Europos
Parlamento Vadovybės generalinio direktorato padalinys.

Direktorė: Katrin Ruhmann, katrin.ruhrmann@europarl.europa.eu
Tarpinstitucinio bendradarbiavimo skyriaus vadovas: Pekka Nurminen,
pekka.nurminen@europarl.europa.eu
Teisėkūros dialogo skyriaus vadovas: Jesús Gómez, jesus.gomez@europarl.europa.eu
Rankraštį parengė: Diana Ciuche, diana.ciuche@europarl.europa.eu

Rankraštis užbaigtas 2018 m. balandžio 27 d.

relnatparl@ep.europa.eu
www.europarl.europa.eu/relnatparl

Visos nuotraukos ir iliustracijos © Europos Sąjunga, 2018.

Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas konsultuoja Europos Parlamento politinius organus, narius ir sekretoriatą vykdant tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir teisėkūros dialogą su nacionaliniais parlamentais. Jis remia tarpparlamentinę veiklą, prisideda prie Sutarties nuostatų dėl tarpparlamentinio bendradarbiavimo įgyvendinimo Europos Parlamente ir teikia žinias apie nacionalinius parlamentus per visą teisėkūros ciklą ir kitose Europos Parlamento politinių įgaliojimų srityse.

Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas veikia kaip informacijos apie nacionalinius parlamentus žinių centras ir teikia Europos Parlamento administracijai informaciją apie geriausią nacionalinių parlamentų praktiką. Jis atstovauja Europos Parlamentui administraciniuose tarpparlamentinio bendradarbiavimo tinkluose. Šis direktoratas atsakingas už santykius su nacionaliniams parlamentams Briuselyje atstovaujančiais pareigūnais ir palaiko glaudžius ryšius su jų administracijomis.

2017 M. METINĖ ATASKAITA

TURINYS

Už ryšius su nacionaliniais parlamentais atsakingų Europos Parlamento pirmininko pavaduotojų įžanga	7
1. Ataskaitos aplinkybės.....	9
2. Svarbiausi tarpparlamentinio bendradarbiavimo raidos etapai ir kryptys	11
2.1 Nacionalinių parlamentų vaidmuo diskusijose dėl Europos Sąjungos ateities ir JK išstojimo iš ES	11
2.2 Nacionalinių parlamentų vaidmuo gerinant bendravimą su piliečiais ES temomis	12
2.3 ES kaip pasaulinio masto veikėjos ateitis dabartinių pasaulinio masto iššūkių kontekste	13
2.4 Bendra parlamentinė Europolo priežiūra. Pažanga praktinės tvarkos klausimais	15
2.5 Migracijos išorės aspektas	16
2.6 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas instituciniais klausimais	17
2.6.1 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas Europos Komisijos metinės darbo programos klausimais	17
2.6.2 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas ES sprendimų priėmimo proceso skaidrumo klausimais..	18
2.6.3 Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimas	19
3. Instituciniai parlamentų organai.....	19
3.1 Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencija (COSAC).....	19
3.2 Metiniai ir neoficialūs Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos susitikimai	21
4. Tarpparlamentinis dialogas	22
4.1 Europos parlamentų savaitė ir Tarpparlamentinė konferencija stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais	22
4.2 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas užsienio ir saugumo politikos srityje	23
4.3 Tarpparlamentiniai komitetų susitikimai ir kiti tarpparlamentiniai susitikimai	24
4.4 Dvišaliai ES nacionalinių parlamentų atstovų vizitai Europos Parlamente	25
5. Ankstyvo įspėjimo mechanizmas ir neformalus politinis dialogas. Lisabonos sutarties protokolai Nr. 1 ir Nr. 2	26
5.1 Išankstinio įspėjimo mechanizmas.....	26
5.2 Neformalus politinis dialogas.....	28
5.3 Pakoreguoti subsidiarumo ir proporcingumo principai.....	28
6. Informacijos mainų ir tinklaveikos priemonės	29
6.1 Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centras	29
6.2 Tarpparlamentiniai ES informacijos mainai (IPEX).....	31
6.3 Kiti tinklai ir priemonės	32
7. PRIEDAI	34
I PRIEDAS. COSAC posėdžiai. Temos ir pagrindiniai 2017 m. pranešėjai	34
II PRIEDAS. Europos Parlamento komitetų Briuselyje 2017 m. surengti tarpparlamentiniai posėdžiai.....	35
III PRIEDAS. Nacionalinių parlamentų atstovų vizitai Europos Parlamente (įskaitant vaizdo konferencijas) 2017 m.....	37
IV PRIEDAS. Išankstinio įspėjimo mechanizmas.....	40
V PRIEDAS. Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centras (angl. ECPRD).....	42

Už ryšius su nacionaliniais parlamentais atsakingų Europos Parlamento pirmininko pavaduotojų įžanga

Mes – Pirmininko pavaduotojai, atsakingi už ryšius su nacionaliniais parlamentais, džiaugiamės galėdami pateikti Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktorato 2017 m. veiklos ataskaitą.

Šioje metinėje ataskaitoje aptariama pastarojo meto veikla ir pokyčiai tarpparlamentinio bendradarbiavimo su ES nacionaliniais parlamentais srityje, taip pat pateikiama išsami informacija apie praėjusiais metais vykdytą veiklą ir iniciatyvas.

2017 m. daugeliu atžvilgiu buvo permainingi metai, taip pat ir tarpparlamentinių santykių srityje.

Džiaugiamės, kad Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas stiprėja. Didelė pažanga padaryta kuriant tvirtą partnerystę, pagrįstą pasitikėjimu ir abipusiu bendradarbiavimu.

Šia vizija grindžiame savo veiksmus. Ji motyvuoja mus naudotis naujomis formaliojo ir neoficialaus bendradarbiavimo galimybėmis ir toliau dėti pastangas šiam dialogui stiprinti.

2017 m. toliau vyko diskusijos dėl migracijos ir pasienio kontrolės, „Brexit“o, augimo ir konkurencingumo. Be to, per tarpparlamentinius posėdžius daug dėmesio skirta saugumui, užsienio ir gynybos politikai, ekonominei ir pinigų sąjungai, Europos socialinių teisių ramsčiui, bendrajai skaitmeninei rinkai, užimtumui ir investicijoms.

ES piliečiai parodė, kad vėl tiki ES ateitimi, nors 2016 m. jų tikėjimas buvo labai sumenkęs.

Parlamentų lygmeniu sutariama, kad reikia toliau dėti pastangas, kad šiandienos problemos būtų sprendžiamos drauge, ir būtų atgaivintos diskusijos dėl stipresnės ir vieningesnės Sąjungos. Šios bendro intereso sritys yra mūsų tarpparlamentinio bendradarbiavimo pagrindas.

Institucijų atžvilgiu daugiausia diskutuota apie Europos Komisijos metinę darbo programą ir ES sprendimų priėmimo proceso skaidrumą. Taip pat padaryta pažanga diskutuojant dėl bendros parlamentinės Europolo kontrolės, o tai aiškiai rodo didėjančią parlamentinės ES vykdomosios valdžios kontrolės svarbą.

Vykstant diskusijoms dėl Europos ateities, nacionaliniams parlamentams, kurie sudaro ES demokratijos pagrindą, tenka svarbus uždavinys bendradarbiauti su vyriausybėmis formuojant ir nukreipiant šias diskusijas. Nepaisant skirtingų nuomonių, svarbu išlikti vieningiems. Veiksminga nacionalinių parlamentų vykdoma jų pačių vyriausybių veiklos ES klausimais kontrolė yra duotybė, būtina siekiant užtikrinti darbo Tarybos ir nacionalinių parlamentų lygmeniu ryšį.

Užtikrinti piliečių paramą reformoms – sunkus uždavinys, su kuriuo susiduriame kartu. Parlamentų padėtis suteikiant piliečiams galių ir galimybių prisiimti atsakomybę už tai, kokia yra ES, ir suvokti ES vertę visų mūsų gyvenime, yra privilegijuota. Sustiprinti parlamentarizmą dabar reikia labiau nei bet kada anksčiau. Labai svarbu, kad nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas nustatytų pagrindines vertybes, kurių reikia laikytis.

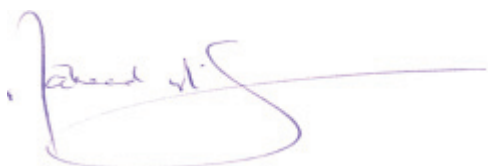
Laukiame ateinančių metų, kurie atneš naujų iššūkių.

2019 m. gegužės mėn. ES piliečiai balsuos naujuose Europos Parlamento rinkimuose. Visos ES parlamentai yra bendrai suinteresuoti skatinti piliečius aktyviai dalyvauti valstybių narių ir ES

demokratiname gyvenime. Turėtume kartu skatinti piliečius naudotis savo teisėmis ir, visų pirma, savo teise balsuoti už atstovus vietos, regioniniuose, nacionaliniuose ir Europos rinkimuose.

Visų Parlamento narių ir administracijos vardu dėkojame, kad domitės Europos Parlamentu. Kviečiame perskaityti šią ataskaitą, kad sužinotumėte apie svarbų atitinkamų Europos Parlamento narių ir pareigūnų bei 41 nacionalinio parlamento ir parlamento rūmų 28 valstybėse narėse darbą plėtojant tarpparlamentinį bendradarbiavimą.

Laukiame kitų sėkmingo bendradarbiavimo ir vaisingų diskusijų metų, kad galėtume kartu spręsti mums iškiliančius uždavinius.

Mairead McGuinness
Pirmininko pavaduotoja

Bogusław Liberadzki
Pirmininko pavaduotojas

1. Ataskaitos aplinkybės

2017 m. buvo dar vieni šipo direktorato augimo ir bendradarbiavimo metai. Šie metai buvo ypatingi dėl daugybės renginių, naujų kolegų ir partnerių prisijungimo, dalyvavimo aukšto lygio tarpparlamentiniuose renginiuose, tvirtesnių ryšių su kitomis Europos Parlamento (EP) tarnybomis užmezgimo ir kitų svarbių įvykių.

Vadovaudamasis Vadovybės GD devizu „Poveikis bendradarbiaujant“, direktoratas ir toliau Europos Parlamento nariams ir sekretoriatui teikė paslaugas ir patarimus, kurių jiems reikėjo, kad galėtų toliau plėtoti institucinį bendradarbiavimą ir teisėkūros dialogą su nacionaliniais parlamentais.

Atsižvelgiant į tai, kad šios srities veiksmų vykdoma vis daugiau, siekiant sėkmingai reaguoti į tarpparlamentinės veiklos intensyvėjimo tendenciją, ištekliai buvo naudojami ekonomiškai efektyviai. Surengta tarpparlamentinių konferencijų, posėdžių ir diskusijų, įvykdyta rekordiškai daug dvišalių vizitų. Intensyvesnė veikla tarpparlamentinio bendradarbiavimo administraciniuose tinkluose rodo, kad mainus dar galima plėsti. 2017 m. dėmesio centre taip pat buvo Maltos ir Estijos pirmininkavimo Tarybai parlamentinės dimensijos rėmimas.

Šis darbas vyko vadovaujant politiniams vadovams: EP Pirmininkui, dviem pirmininko pavaduotojams, atsakingiems už ryšius su nacionaliniais parlamentais, ir Konstitucinių reikalų (AFCO) komiteto pirmininkui, kuris yra vienas iš EP delegacijos COSAC pirmininkų. Be to, mūsų veiklą palaikė puikūs santykiai su EP politiniais organais (Pirmininkų sueiga ir Komitetų pirmininkų sueiga), EP komitetais ir frakcijomis. Administraciniu lygmeniu vykdamas direktorato veiklą buvo vadovujamasi EP generalinio sekretoriaus ir jo pavaduotojo teikiamomis gairėmis ir naudojamosi visapusiška ir skubia jų kabinetų pagalba. Bendradarbiavimas su Europos Parlamento generaliniais direktoratais (visų pirma IPOL GD, EXPO GD, EPRS GD, ITEC GD)¹ ir tarnybomis sustiprėjo ir tapo įprastu mūsų veiklos bruožu. Kaip visada, galėjome pasikliauti rimtu savo partnerių nacionaliniuose parlamentuose ir ES institucijose, nacionalinių parlamentų atstovų tinklo, COSAC sekretoriato, ECPRD vykdomojo komiteto ir IPEX valdybos indėliu.

2017 m. žymėjo didėjantis tarpparlamentinių diskusijų temų pasirinkimo nuoseklumas. Tarpparlamentinių forumų darbotvarkėse vyravo tam tikros abipusio intereso sritys. Suvokimas, kad būtina vengti nenuoseklaus požiūrio, lėmė platesnio pobūdžio, geriau struktūrizuotus mainus ir padėjo užtikrinti, kad būtų mažiau kartojimosi.

Pirmuosiuose šios ataskaitos skyriuose apžvelgiamos pagrindinės Europos darbotvarkės temos, kurios buvo detalios aptartos įvairiose 2017 m. tarpparlamentinėse diskusijose ir nuodugniai keičiantis nuomonėmis. Tos diskusijos vyko politiniame kontekste, kuriam buvo būdinga palankesnė viešoji ES nuomonė. Pagrindinės diskusijų temos buvo šios:

- nacionalinių parlamentų vaidmuo toliau svarstant apie ES bei jos politikos ateitį ir JK išstojimą iš ES,
- nacionalinių parlamentų vaidmuo svarstant, kaip pagerinti bendravimą su piliečiais ES temomis,
- ES, kaip pasaulinio masto veikėjos, ateitis atsižvelgiant į pasauliniu mastu vykstančius pokyčius,
- bendra parlamentinė Europolo kontrolė: pažanga praktinių priemonių srityje,
- migracijos išorės aspektas,

---

¹ Vidaus politikos generalinis direktoratas, Išorės politikos generalinis direktoratas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Naujovių ir technologinės pagalbos generalinis direktoratas.

- tarpparlamentinis bendradarbiavimas instituciniais klausimais, kaip antai Europos Komisijos metinės darbo programos tikrinimas, Tarybos dokumentų skaidrumas ir išankstinio įspėjimo dėl subsidiarumo principo nesilaikymo mechanizmo tobulinimas.

Tolesniuose skyriuose iš direktorato perspektyvos nagrinėjama tarpparlamentinių organų veikla (3 skyrius), tarpparlamentinio dialogo formos (4 skyrius), teisėkūros dialogas (5 skyrius) bei administraciniai tarpparlamentinio bendradarbiavimo tinklai ir priemonės (6 skyrius).

2017 m. buvo paruošta dirva naujoms tarpparlamentinėms diskusijoms strateginiais klausimais, kurie bus aktualūs ir ateinančiais metais: Sąjungos ir jos politikos ateitis, plėtros politika, būsima daugiametė finansinė programa, ES ir JK santykiai ateityje, kiti ES prekybos politikos aspektai, būtinybė įgyvendinti migracijos ir saugumo darbotvarkę ir nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas saugumo ir gynybos klausimais.

Šią ataskaitą ir tolesnę informaciją, susijusią su Europos Parlamento ryšiais su ES nacionaliniais parlamentais, galima rasti Europos Parlamento interneto svetainėje: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/news.

2. Svarbiausi tarpparlamentinio bendradarbiavimo raidos etapai ir kryptys

Nacionaliniai parlamentai svariai prisidėjo prie diskusijų dėl skubiausiai spęstinių politinių, teisėkūros ir institucinių klausimų. 2017 m. paaiškėjo, kad šiuo metu nacionaliniai parlamentai laikosi strateginio požiūrio sudarydami tarpparlamentinio bendradarbiavimo pagal esamus tarpparlamentinius forumus darbotvarkę. Platus temų, susijusių su bendro intereso sritimis, spektras ir nuolatinis ES parlamentų dalyvavimas aiškiai parodo artimiausiais metais vykstančių debatų įvairovę ir kokybę.

2.1 Nacionalinių parlamentų vaidmuo diskusijose dėl Europos Sąjungos ateities ir JK išstojimo iš ES

Diskusijos dėl ES ateities atspindi politinį įsipareigojimą užtikrinti, kad Europos projektas derėtų su besikeičiančiomis geopolitinėmis realijomis ir atitiktų piliečių lūkesčius. Šis ES prioritetų perkalibravimas taip pat reiškia, kad reikalingas stipresnis solidarumo jausmas. Solidarumu turėtų būti vadovaujama ne tik nustatant prioritetus ir skiriant finansavimą naujiems projektams, bet ir sutartų priemonių įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu etapu. Rinkimų rezultatai Nyderlanduose, Prancūzijoje ir Vokietijoje Europos vienybės požiūriu laikomi teigiama tendencija.

Su Bratislavos deklaracija ir veiksų planu Romos deklaracija, priimta Romos sutarties 60-ųjų metinių proga, ir Vadovų darbotvarkė demokratinės diskusijos dėl ES ateities įgavo naują postūmį. Komisija prisidėjo prie šių atvirų diskusijų – pateikė Baltąją knygą dėl Europos ateities ir diskusijoms skirtus dokumentus dėl pagrindinių ES politikos sričių, taip pat pasiūlymus, nurodant 2017 m. EK pirmininko kreipimesi Europos Sąjungos padėties tema.

Europos Parlamentas parengė kelias rezoliucijas dėl Europos ateities. EP nusprendė pakviesti ES valstybių ir vyriausybės vadovus į EP, kad atvirose diskusijose būtų aptarta Europos ateitis. Šiose diskusijose EP laikosi atviro ir konstruktyvaus požiūrio. Diskusijos apie Europos ateitį bus užbaigtos 2019 m. gegužės 9 d. per neoficialų ES vadovų susitikimą, vyksiantį Sibiu (Rumunija).

Europos Parlamento Pirmininkas Antonio Tajani, kalbėdamas per neeilinę ES nacionalinių parlamentų pirmininkų konferenciją, surengtą 60-ųjų Romos sutarčių metinių proga, pabrėžė, kad reikalinga Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų vienybė. Pirmininkas atkreipė dėmesį į didžiulę atsakomybę rodyti tvirtą politinę valią ir vadovavimą siekiant įtvirtinti bendras vertybes: „Europa – tai sėkmės istorija, nes ji sugebėjo įkūnyti pažangos, gerovės, laisvės ir taikos viziją. Mes turime pakeisti abstrakčios, neefektyvios ir biurokratinės Europos Sąjungos įvaizdį ir atnaujinti piliečių entuziazmą šiam didžiajam projektui“.

Per 2017 m. Maltoje vykusią LVII COSAC plenarinę sesiją atskiras posėdis buvo skirtas nacionalinių parlamentų vaidmeniui kuriant ES ateitį. Šios sesijos metu Europos Parlamento Pirmininko pirmojo pavaduotoja Mairead McGuinness teigė, kad nacionaliniai parlamentai turėtų būti Europos Sąjungos sprendimų priėmimo proceso centre. Ji paragino nacionalinius parlamentus tapti stipresniais, tiek ES viduje, tiek palaikant partnerystės ryšius su EP, kuris pasirengęs su jais bendradarbiauti, taip pat politinių frakcijų lygmeniu. Po to vykusioje diskusijoje, kaip ir 27-ojoje COSAC pusmečio ataskaitoje, dauguma delegacijų teigė, kad geresnis tarpparlamentinis bendradarbiavimas ir veiksmingesnis tikrinimas per visą teisėkūros procesą galėtų toliau skatinti Europos projektą.

LVIII COSAC sesijos nuomonėje, kuri buvo patvirtinta per Estijos pirmininkavimo laikotarpį remiantis COSAC plenarinio posėdžio diskusijomis ir 28-osios COSAC pusmečio ataskaitos

rezultatais, pripažįstama, kad ES reikia ryžto išlikti vieningai. COSAC paragino, kad sprendimai dėl ES ateities būtų priimami kuo aktyviau dalyvaujant visoms valstybėms narėms ir piliečiams.

Posėdyje dėl Europos Sąjungos ateities Estijos Respublikos Prezidentė Kersti Kaljulaid, ES vyriausiasis derybininkas dėl „Brexit“ Michel Barnier ir Konstitucinių reikalų komiteto pirmininkė Danuta Hübner pareikalavo politinės vizijos ir teigiamos darbotvarkės, kuria būtų atsižvelgiama į ateities permainas ir kurią būtų įtraukti šie punktai: euro zonos stiprinimas, gilesnė ekonominė ir pinigų sąjunga, reali bendra gynybos politika, biudžeto pajėgumas reaguoti į vidaus ir išorės grėsmes, tvarus bendrosios rinkos socialinis aspektas, humaniška ir efektyvi migracijos politika bei tvirtas socialinių teisių ramstis. AFCO komiteto pirmininkė atkreipė dėmesį į tai, kad per visą ES istoriją krizės skatindavo imtis ryžtingų politinių veiksmų vardan bendrų sumanymų. Nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas saugumo ir gynybos srityje (PESCO) parodė, kad, nepaisant to, kad jų išėities taškai skiriasi, valstybės narės susitarė, kad būtina imtis bendrų veiksmų kovojant su bendra egzistencine grėsme. Daugumoje pasisakymų vėlesnėse diskusijose buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad Sąjungai reikia tinkamo pripažinimo ir kad jos nereikėtų kaltinti dėl nevykusios nacionalinių vyriausybių politikos.

2017 m. spalio mėn. Konstitucinių reikalų komitetas surengė tarpparlamentinį komitetų susitikimą (TKS) dėl Europos ateities, visų pirma dėl EP pasiūlymų ir Komisijos baltosios knygos, kurioje išvardyti penki Europos ateities scenarijai. Šio posėdžio metu buvo aptartos dvi pagrindinės temos: pirmoji – ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimas, ES finansų ateitis ir socialinis matmuo; ir antroji – Europos gynybos ateitis ir globalizacijos suvaldymas.

Jungtinės Karalystės išstojimas iš ES buvo platesnio pobūdžio diskusijų dėl ES ateities dalis. 2017 m. Europos Parlamentas priėmė tris rezoliucijas dėl padėties derybose su JK: 2017 m. balandžio 5 d., 2017 m. spalio 3 d. ir 2017 m. gruodžio 13 d. Pagal Sutartis Europos Parlamento pritarimas būtinas ir priimant susitarimą dėl išstojimo, ir apibrėžiant būsimus JK ir ES santykius.

2017 m. oficialių dvišalių ES nacionalinių parlamentų atstovų vizitų „Brexit“-o klausimais į Briuselį, įskaitant į Europos Parlamentą, skaičius toliau viršijo vizitų, susijusių su kitomis temomis, skaičių. Daugiausia lankytojų susilaukė šie EP nariai: Europos Parlamento pirmininko pirmoji pavaduotoja Mairead McGuinness; ALDE frakcijos pirmininkas ir pagrindinis Europos Parlamento atstovas „Brexit“ derybų procese Guy Verhofstadt bei Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komiteto pirmininkė Danuta Hübner.

„Brexit“ taip pat buvo svarstytas 2017 m. skirtinguose instituciniuose tarpparlamentinėse organuose įvairiose konferencijose, įskaitant COSAC ir ES parlamentų pirmininkų konferenciją. Vis dėlto, svarstymai dėl ES ateities, o ne „Brexit“ tapo pagrindine tema.

2.2 Nacionalinių parlamentų vaidmuo gerinant bendravimą su piliečiais ES temomis

ES valstybių narių parlamentai galėtų sutelkti savo turtingą patirtį ir įžvalgas į vykstančias diskusijas dėl veiksmingumo ir skaidrumo didinimo bei geresnio informavimo apie Europos Sąjungą.

Diskusijos apie ES ateitį Maltoje įvykusiame LVII COSAC plenarinėje sesijoje dar kartą parodė, kad būtina suteikti naują vertę demokratiniam ES komponentui ir užtikrinti, kad Europos gyventojai dalyvautų diskusijose dėl šio bendro projekto ateities.

LVIII COSAC nuomonės, priimtose per Estijos pirmininkavimą, skirsnyje „Europos Sąjungos priartinimas prie jos piliečių“, pabrėžiama, kad siekiant stiprinti demokratinę teisėtumą nacionaliniai parlamentai turi būti įtraukti į diskusijas ir sprendimų dėl ES ateities priėmimo

procesą. Nacionalinių parlamentų buvo paprašyta nustatyti būtinus mechanizmus, sudarančius sąlygas išankstinėms konsultacijoms ir tiesioginiam piliečių dalyvavimui. Jie taip pat buvo raginami pagerinti komunikaciją ES klausimais. COSAC pripažino, kad didesnis plenarinių diskusijų ES klausimais skaičius padidino Sąjungos matomumą ir suteikė piliečiams galimybių daugiau sužinoti apie ES darbotvarkę ir politinių partijų pozicijas tais klausimais. COSAC taip pat paragino nacionalinės valdžios institucijas populiarinti Europos Parlamento rinkimus, o politines partijas pakviestė dalyvauti politinėse diskusijose svarbiausiais klausimais prieš 2019 m. Europos Parlamento rinkimus.

Neseniai pasirodė naujų iniciatyvų, kuriomis siekiama priartinti ES idėją prie piliečių. Skirtingų šalių parlamentuose jau buvo rengiami piliečių klausymai, politinės diskusijos, apie kurias informavo nacionalinė žiniasklaida, ir įsteigti specialieji komitetai, nagrinėjantys ES ateities klausimus. 2017 m. EP surengė kelis dvišalius vizitus, kurių metu buvo svarstoma ši tema, visų pirma Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos iniciatyva.

Siekis priartinti Parlamento darbotvarkę prie piliečių šiuolaikinėje eroje taip pat buvo ES parlamentų pirmininkų konferencijos, kuri vyko 2017 m. Slovakijoje (žr. 3.2 skyrių), darbotvarkės tema.

Konferencijoje priimtose išvadose parlamentų pirmininkai dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą užtikrinti parlamentinės veiklos atvirumą, teisėkūros proceso skaidrumą ir pripažinti, kad informacija apie parlamentinę veiklą priklauso visuomenei.

Be to, pirmininkai pripažino, kad nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas atlieka itin svarbų vaidmenį mažinant atotrūkį tarp piliečių ir politikos formavimo, taip pat informuojant visuomenę apie Europos ir nacionalinės politikos sritis. Geresnė komunikacija apie daugybę teigiamų rezultatų, kurių pasiekė Europos politika, ir efektyvų Europos Sąjungos institucijų veikimą pagal Sutartis taip pat galėtų duoti atkirtį priešiškamui Europai, neapykantą kurstančioms kalboms, melagingoms naujienoms bei dezinformacijai.

Diskusijų metu Europos Parlamentas pabrėžė, jog svarbu, kad Europos piliečiai aktyviai dalyvautų Europos Parlamento rinkimuose, kurie sudaro sąlygas konstruktyviai, informatyviai ir įtraukiai diskutuoti dėl Europos Sąjungos ateities.

2.3 ES kaip pasaulinio masto veikėjos ateitis dabartinių pasaulinio masto iššūkių kontekste

Siekiant sėkmingai spręsti ir įveikti dabartines problemas, visų pirma susijusias su grėsmėmis saugumui, Europos Sąjunga turi prisiimti atsakomybę pasauliniu lygmeniu, turi būti patikima ir grindžiama vertybėmis pasaulinio masto veikėja, taip pat ji turi turėti pajėgumų imtis veiksmų.

Savo rezoliucijose Europos Parlamentas ragino Sąjungą dėti daugiau pastangų siekiant nustatyti konkrečias bendradarbiavimo pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP) ir bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP) schemas. Siekiant išspręsti kylančias problemas ES turi visapusiškai panaudoti visą politikos priemonių spektrą – diplomatiją, vystomąjį bendradarbiavimą, civilines ir ekonomines priemones, krizių prevencijos ir pokonfliktinio taikos palaikymo ir taikos stiprinimo strategijas.

2017 m. Europos Parlamentas pakartotinai pasisakė už laipsnišką bendrosios gynybos politikos formavimą, Europos gynybos fondo steigimą ir nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) kūrimą pagal ES sistemą. Institucija pripažino, kad reikia didinti BSGP misijų ir operacijų veiksmingumą, krizių valdymo ir prevencijos misijas, taip pat veiksmus, skirtus kovoti

su tarptautiniu terorizmu. EP taip pat ragino gerinti kibernetinį saugumą ir stiprinti strateginę ES ir NATO partnerystę.

Iš esmės, šie klausimai buvo įtraukti į tarpparlamentinių susitikimų, kuriuos organizuoja Europos Parlamento ir pirmininkaujančios valstybės narės parlamentai, darbotvarkes. Buvo pasiektas bendras dalyvių sutarimas, kad reikia plėtoti plataus užmojo išorės veiksmų darbotvarkę.

Diskusijos vyko specializuotoje Tarpparlamentinėje konferencijoje bendros užsienio ir saugumo politikos ir bendros saugumo ir gynybos politikos tema (žr. 4.2 skyrių) ir tradiciniuose atsakingų EP komitetų posėdžiuose. Ryšys tarp išorės ir vidaus saugumo ir migracijos išorės aspektas taip pat buvo nagrinėjami Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komiteto organizuojamose TKS diskusijose, o ES valstybių narių parlamentų pirmininkų konferencija aptarė itin aktualų klausimą – ES pasaulinėje arenoje. Aukšto lygio pranešėjų iš ES ir tarptautinių institucijų, ministerijų ir nacionalinių parlamentų, tarptautinių fondų ir mokslinių tyrimų centrų įžvalgos buvo neįkainojamos.

2017 m. Europos Komisija atliko išsamų ES saugumo politikos vertinimą, kuris apėmė tris teminius prioritetus Europos saugumo darbotvarkėje: kovą su terorizmu ir radikalėjimo prevenciją, organizuoto nusikalstamumo stabdymą ir kovą su kibernetiniais nusikaltimais. Europos Komisijos nario, atsakingo už saugumo sąjungą, Juliano Kingo prašymu Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas surengė keitimąsi nuomonėmis su nacionalinių parlamentų ir pilietinės visuomenės atstovais, atsižvelgdamas į tai, kad jų indėlis būtų vertingas vertinimo papildymas. Diskusijose kalbėta apie esamų priemonių veiksmingumą ir (arba) neveiksmingumą kovojant su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, jų poveikį pagrindinėms teisėms ir būtinybę pritaikyti saugumo darbotvarkę prie kylančių iššūkių. LVIII COSAC sesijoje Europos Komisijos narys Julian King pristatė išsamų pranešimą apie Saugumo sąjungos padėtį ir paragino nacionalinius parlamentus per nustatytą terminą į nacionalinę teisę perkelti teisės aktus, pabrėždamas, kad reikia politinės valios ir tikro įsipareigojimo įgyvendinti sutartus sprendimus. J. King taip pat pažadėjo toliau lankytis nacionaliniuose parlamentuose, tačiau paragino tęsti strateginį dialogą su jais atsižvelgiant į platesnį saugumo kontekstą.

LVII COSAC nuomonės skirsnyje „Veiksmingos ir tvarios saugumo sąjungos kūrimas“ COSAC aiškiai išreiškė savo pritarimą keitimuisi informacija ir žvalgybos informacija, informacijos sistemų sąveikumui, skubiam priemonių, skirtų kovai su terorizmu, įgyvendinimui, pagrindinių ekstremizmo priežasčių šalinimui ir saugumo stiprinimui prie išorės sienų.

ES valstybių narių parlamentų pirmininkų konferencijos, įvykusios 2017 m. balandžio mėn. Bratislavoje, išvados atspindi aukšto lygio konferencijos diskusijų dėl ES kaip pasaulinio masto veikėjos ateities rezultatus (žr. 3.2 skyrių). ES valstybių narių parlamentų pirmininkai paragino glaudžiau bendradarbiauti su partneriais visame pasaulyje ir Europos kaimyninėmis šalimis siekiant kovoti su visuotinėmis grėsmėmis ir problemomis. Jie pabrėžė, kad svarbu palaikyti transatlantinius ryšius ir glaudžiau bendradarbiauti gynybos srityje. Nepaisant esamų vidaus sunkumų, pirmininkai pripažino, kad darbotvarkėje ir ateityje turi likti plėtros ir Europos Sąjungos kaimynystės klausimai – tai išankstinė regiono stabilumo ir demokratinių institucijų stiprinimo sąlyga.

Savo rezoliucijose Europos Parlamentas taip pat ragino skatinti stabilumą ir gerovę ES kaimyninėse šalyse vykdant iniciatyvas, kuriomis skatinamas vystymasis, demokratija, geras valdymas ir teisinės valstybės principų laikymasis. Dėl šios priežasties EP pritarė tam, kad būtų paspartintas plėtros derybų procesas stiprinant socialinį, politinį ir ekonominį stabilumą ir demokratiją šalyse kandidatėse nedarant nuolaidų Kopenhagos įstojimo kriterijų laikymosi atžvilgiu. Europos Parlamento Užsienio reikalų (AFET) komitetas aptarė Vakarų Balkanų ES

integracijos perspektyvas ir stojimo procesą per tarpparlamentinį komitetų susitikimą 2017 m. lapkričio mėn. – įvyko keitimasis nuomonėmis tema, kuri buvo paskelbta vienu iš pagrindinių Bulgarijos pirmininkavimo prioritetų.

Siekiant didesnio vystomojo bendradarbiavimo politikos veiksmingumo ir norint užtikrinti vystymosi ir saugumo politikos nuoseklumą ir tarpusavio darną, EP ragino integruoti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir politikos suderinamumą vystymosi labui į ES išorės ir vidaus politiką. Europos Parlamento Vystymosi komitetas surengė tarpparlamentinį komitetų susitikimą tema „Europos konsensuso dėl vystymosi ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimas“.

Esant dabartinei saugumo padėčiai reikia darniai sutelkti visas ES išorės veiksmų priemones. ES turėtų kalbėti vienu balsu, veikti drauge ir sutelkti savo išteklius į strateginius prioritetus. Be jokios abejonės, nacionaliniai parlamentai aiškiai išreikš savo nuomonę šiais klausimais artimiausiais metais.

2.4 Bendra parlamentinė Europolo priežiūra. Pažanga praktinės tvarkos klausimais

Diskusijos dėl veiksmingo policijos ir teismo bendradarbiavimo, įskaitant laiku vykdomą keitimąsi informacija tarp nacionalinių institucijų per Europolą ir Eurojustą, patvirtino, kaip svarbu skubiai užbaigti debatus dėl praktinių parlamentinės Europolo kontrolės procedūrų. 2017 m. buvo atlikta daug svarbių veiksmų ES parlamentų pirmininkų konferencijai formuojant Jungtinę parlamentinės kontrolės grupę (JPKG) dėl Europolo, o 2017 m. spalio 9–10 d. Briuselyje surengtas šios jungtinės institucijos, kurią sudaro Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų atstovai, steigiamasis posėdis.

Po nacionalinių parlamentų plataus masto konsultacijų, kuriose dalyvavo pirmininkaujantis trejetas, ES parlamentų pirmininkai ir Europos Parlamentas, jų 2017 m. balandžio 24 d. posėdyje buvo įsteigta JPKG ir jai suteikti įgaliojimai tiksliai apibrėžti savo struktūrą ir nustatyti darbo tvarkos taisykles.

Prieš 2017 m. spalio mėn. steigiamąjį posėdį Europos Parlamente Briuselyje JPKG pirmininkai (EP ir Estijos parlamento pirmininkai) parengė darbo tvarkos taisyklių projektą, dėl kurio galėjo būti teikiami pakeitimai raštu. Keletas nacionalinių parlamentų pateikė projekto pakeitimų, kuriuose nagrinėjami tokie klausimai, kaip JPKG sprendimų priėmimo procedūros ir pirmininkaujančio trejeto bei sekretoriato vaidmuo.

Atsižvelgiant į tai, kad Danija, paisydama savo surengto referendumo rezultatų, nedalyvavo priimant Europolo reglamentą, Danijos parlamentas buvo pakviestas dalyvauti steigiamajame posėdyje JPKG stebėtojo teisėmis. Tačiau Danijos parlamento Europos reikalų komitetas prieš steigiamąjį posėdį kreipėsi į pirmininkus ir pakartojo savo pageidavimą prisijungti prie JPKG kaip visateisis narys.

Siekdami pusiausvyros tarp įvairių pateiktų pozicijų ir norėdami palengvinti galimą darbo tvarkos taisyklių priėmimą pirmininkai persvarstė darbo tvarkos taisyklių projektą atsižvelgdami į susirinkime pareikštas daugumos nuomones.

Nepaisant to, kad dauguma parlamentų pritarė pasiūlytam kompromisui, persvarstytam projekto tekstui konsensuso nebuvo pasiekta.

Darbo tvarkos taisyklių priėmimo klausimas perkeltas į kitą posėdį.²

---

² Posėdis įvyko 2018 m. kovo 18–19 d. Sofijoje (Bulgarija). Per jį buvo sėkmingai priimtos darbo tvarkos taisyklės.

2.5 Migracijos išorės aspektas

Migracija ir 2017 m. buvo vienas iš svarbiausių ES politikos klausimų. ES laipsniškai siekė išsames ir veiksmingo požiūrio, kuris apimtų vidaus ir išorės veiksmus. Primindamas solidarumo ir sąžiningo atsakomybės dalijimosi migracijos klausimais principą Europos Parlamentas ne kartą pažymėjo, kad gyvybių gelbėjimas turi būti didžiausias prioritetas. Pasaulio mastu diskusijos dėl naujų pasaulinių susitarimų dėl pabėgėlių ir migrantų suteikė ES galimybę svarstyti ilgalaikę strateginę migracijos viziją.

2017 m. tarpparlamentinėse diskusijose daugiausia dėmesio buvo skiriama migracijos išorės aspektui. Įvairiuose forumuose buvo gyvai keičiamasi nuomonėmis su parlamentų nariais, ekspertais ir ES bei nacionalinių vykdomosios valdžios institucijų atstovais.

ES Tarybai pirmininkaujanti Malta įvardijo migraciją kaip vieną iš savo prioritetų, taip pat įtraukė ją į savo pirmininkavimo parlamentinį aspektą. LVII COSAC plenariniame posėdyje buvo surengta migracijai skirta sesija, kurioje daugiausia kalbėta apie kovą su neteisėtu žmonių gabenimu ir prekyba žmonėmis, taip pat humaniškos ir veiksmingos grąžinimo ir readmisijos politikos nustatymą. Diskusija surengta kaip tik laiku, nes 2017 m. vasario 3 d. vyriausybės vadovų Maltos deklaracijoje teikiamos nuorodos į pastangas stabilizuoti padėtį Libijoje ir gebėjimų stiprinimą kovojant su neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis veikla.

27-ojoje COSAC pusmečio ataskaitoje pabrėžiama, kad dauguma nacionalinių parlamentų aptarė ES kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų planą (2015–2020) ir Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategiją (2012–2016).

Savo pagrindiniame pranešime Maltos užsienio reikalų ministras George Vella paaiškino, kad pagrindiniai su migracijos reiškiniais susiję iššūkiai yra: naujų migrantų maršrutų formavimasis, jaunų nelydimų migrantų skaičiaus didėjimas ir prekybotojų žmonėmis verslo modelio pokyčiai. Jis apibūdino bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, ypač grąžinimo ir readmisijos srityse, kaip strateginį požiūrį, kurį taikant būtų užtikrinamas veiksmingesnis ir humaniškesnis migracijos valdymas. Jis taip pat pabrėžė būtinybę remti teisėtą migraciją.

EP LIBE komiteto narė Maite Pagazaurtundúa Ruiz savo kalboje gynė Europos Parlamento poziciją, kiek tai susiję su solidarumu ir pagarba pagrindinėms teisėms, taip pat pabrėžė, kad Europa turi susitarti dėl suderintos migracijos politikos, kuri būtų paremta etikos, žmogaus teisių ir žmogaus orumo principais. Ji taip pat pažymėjo, kad reikia atverti teisėtus kelius migrantams ir taip padaryti veiksmingą atgrasomąjį poveikį prekybai žmonėmis.

Italijos Senato Europos reikalų politikos komiteto pirmininko pavaduotojas Lucio Romano pristatė Italijos parlamento iniciatyva 2017 m. gegužės 5–6 d. surengto COSAC delegacijos vizito į migrantų antplūdžio valdymo centrą Pocale (Sicilija) rezultatus. Vizitu (tai pirmas tokio pobūdžio renginys COSAC) siekta padidinti nacionalinių parlamentų narių supratimą, kokius iššūkius kelia migracija, ir tai, kad reikia visos ES masto požiūrio, pagrįsto solidarumo ir žmogaus teisių vertybėmis. Jame dalyvavo 28 parlamentų nariai iš 18 valstybių narių. Taip pat vyko keletas Europos Parlamento narių, keturių regioninių tarybų pirmininkai visų Italijos regionų vardu ir 11 Italijos parlamento narių.

Tęsdama Maltoje vykusias diskusijas, COSAC pirmininkaujanti Estija į LVIII COSAC plenarinio posėdžio darbotvarkę įtraukė diskusijas tema: „Migracijos išorės aspektas. Neteisėtos migracijos prevencija ir kova su ja.“

VIII COSAC plenariniame posėdyje atsispindėjo diskusijų ir 28-osios COSAC pusmečio ataskaitos rezultatai. Migracijai skirtoje dalyje COSAC nuomonėje pabrėžta, kad labai svarbu: teikti paramą vystymuisi tranzito ir kilmės šalyse, valstybėms narėms sustiprinti ES ir Afrikos infrastruktūros patikos fondą, naują Išorės investicijų planą, taip pat remti ES veiksmus kovojant su kontrabandininkų ir prekyautojų žmonėmis nusikalstama veikla. Be to, pabrėžta, kad reikia rasti kompromisą bendros Europos prieglobsčio sistemos klausimu, sustiprinti ES grąžinimo politikos mechanizmą ir užtikrinti visapusišką ir nediskriminacinį ES readmisijos susitarimų su trečiosiomis šalimis įgyvendinimą. Taip pat pabrėžta, kad svarbu atverti kelius teisėtai migracijai, kaip alternatyvai neteisėtoms ir pavojingoms kelionėms.

Per diskusijas Tarpparlamentinės konferencijos bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos klausimais taip pat kalbėta apie išorinį migracijos aspektą.

Pirmoje 2017 m. pusėje Maltoje surengtoje konferencijoje buvo aptartas Europos atsakas į nestabilumą ir grėsmes pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse ir Artimuosiuose Rytuose. Posėdyje kalbėjo ES kovos su terorizmu koordinorius, JT vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras ir Tarptautinio teisingumo ir teisinės valstybės instituto fondo vykdomasis sekretorius. Viena konferencijos dalis buvo skirta ES migracijos politikai 2017 m. ir po 2017 m.

Panašiai kaip minėtoje konferencijoje, Estijoje surengtoje tarpparlamentinėje konferencijoje BUSP bei BSGP klausimais buvo svarstomos su migracija susijusios problemos. Sesija buvo pavadinta „Padėtis už ES sienų“, pagrindinis pranešėjas – Estijos Respublikos užsienio reikalų ministras Sven Mikser. Konferencijų pabaigoje patvirtinti į specialius Maltos išvadų ir Estijos pirmininkavimo ataskaitos skyrius įtraukti diskusijų rezultatai.

2017 m. vasario mėn. vykdydamas savo veiklą Europos bendrosios prieglobsčio sistemos reformos srityje Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas surengė tarpparlamentinį komitetų susitikimą tema „Trečioji Europos bendrosios prieglobsčio sistemos reforma. Pasirenkę iššūkiui“. Posėdyje suteikta galimybė konstruktyviai pasidalyti nuomonėmis Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų nariams, taip pat ekspertams. Daugelyje posėdžių ir drauge vykstančių seminarų dėmesys buvo skiriamas teisingam prieglobsčio prašytojų paskirstymui, saugios kilmės šalies ir saugios trečiosios šalies sąvokai, administraciniam bendradarbiavimui pagal Dublino reglamentą ir vaikų migrantų apsaugai.

2.6 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas instituciniais klausimais

2017 m. ES parlamentai dėjo daug pastangų ieškodami bendradarbiavimo instituciniais klausimais gerinimo galimybių, papildančių bendradarbiavimą dėl politinių ir teisėkūros dokumentų. Tarpparlamentiniam bendradarbiavimui Komisijos darbo programos klausimais ir sprendimų priėmimo skaidrumo klausimais darbotvarkėje skirta daugiausia dėmesio.

Remiantis ankstesnių metų diskusijose pasiektais rezultatais šiose diskusijoje pasiūlyta konkretaus bendradarbiavimo iniciatyvų.

2.6.1 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas Europos Komisijos metinės darbo programos klausimais

Atsižvelgdama į LV COSAC nuomonėje pateiktą pasiūlymą, 2017 m. balandžio mėn. COSAC pirmininkaujanti Malta Komisijai pateikė bendrą prioritetų sąrašą, kuris buvo parengtas remiantis nacionalinių parlamentų indėliu.

Maltai pirmininkaujant COSAC vienas pirmininkų posėdis buvo skirtas tarpparlamentiniam bendradarbiavimui Europos Komisijos 2017 m. metinės darbo programos klausimais. Per jį vykusiose diskusijose į šį klausimą buvo galima pažvelgti iš Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų perspektyvos.

Nyderlandų senato Europos reikalų komiteto pirmininkas Bastiaan Van Apeldoorn savo kalboje pristatė Nyderlandų senato prioritetų nustatymo procedūrą ir tarpparlamentinio bendradarbiavimo Komisijos metinės darbo programos klausimais potencialą. Jo nuomone, atrenkant prioritetinius pasiūlymus kontrolei, be kita ko, sudaryta galimybė daugiau dėmesio skirti komitetų darbui, sutelkti dėmesį į projektus ankstyvu teisėkūros proceso etapu, automatinis įrašymas į komiteto darbotvarkę leido sutaupyti laiko (tai itin svarbu subsidiarumo priežiūros atveju) ir suteikė galimybę suinteresuotiesiems objektams pareikšti savo nuomonę ankstyvu etapu. Nacionalinių parlamentų buvo paprašyta veikti drauge koordinuojant veiksmus Komisijos darbo programos klausimais ir atitinkamai prisidėti prie demokratinio ES teisėtumo.

Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komiteto pirmininkė ir EP delegacijos į COSAC bendrapirmininkė Danuta Hübner pristatė EP poziciją ir pripažino, koks svarbus bendras darbas tarp institucijų ES prioritetų srityje ir kaip svarbu į jį įtraukti nacionalinius parlamentus. Ji patvirtino, kad į Europos Komisijos metinę darbo programą turi būti žvelgiama kaip į daugiamečių programos dalį ir kad ji turi būti kontroliuojama kaip ciklas, pradedant rengimo ir baigiant įgyvendinimo etapu. Patikimas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, kuris buvo pradėtas plėtoti sudarius 2016 m. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ir priėmus bendrą deklaraciją dėl ES teisėkūros prioritetų, galėtų būti pirmas žingsnis rengiant būsimas diskusijas dėl ES prioritetų. Pirmininkė D. Hübner paragino nacionalinius parlamentus apsvarstyti, kaip naudojantis savo patirtimi būtų galima padaryti poveikį Komisijos darbo programai, ir pažymėjo, kad jie turi unikalią galimybę paveikti tiek savo vyriausybes, tiek Europos Komisiją. Jos pagrindinis pranešimas suteikė galimybę patvirtinti Europos Parlamento pasirengimą perkelti nacionalinių parlamentų politines pozicijas į Europos lygmenį.

2.6.2 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas ES sprendimų priėmimo proceso skaidrumo klausimais

Praktinis nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas tarpusavyje ir su Europos Parlamentu buvo įtrauktas į LVIII COSAC plenarinio posėdžio darbotvarkę. Diskusijoje „Europos Sąjungos priartinimas prie jos piliečių“ buvo išsamiai aptartas prieigos prie informacijos kaip būtinos sąlygos suteikiant galių piliečiams naudotis savo teisėmis ir dalyvauti demokratinuose procesuose klausimas. Nyderlandų parlamento narys Pieter Omtzigt perskaitė palankiai įvertintą pranešimą dėl poreikio pagerinti ES politinių sprendimų priėmimo skaidrumą. Tai būtų naudinga ne tik piliečiams, bet ir jų atstovams, nes jie galėtų geriau atlikti savo kontrolės vaidmenį.

Jis pažymėjo, kad nesuteikdama nacionalinių parlamentų nariams pakankamos prieigos prie dokumentų ir balsavimo rezultatų ES Taryba pažeidė ES skaidrumą reglamentuojančius teisės aktus. Derybos dėl ES biudžeto, „Brexit“ arba sprendimai dėl Europos finansinio stabilumo fondo ir Europos stabilumo mechanizmo parodė, kad valstybių narių sprendimų priėmimo procesas buvo neskaidrus, o tai apsunkino kontrolę. Nyderlandų parlamento delegacijos su COSAC dalyviais pasidalino pozicijos dokumentu ES skaidrumo klausimu, kuriame nurodomos priemonės, galinčios padaryti ES teisėkūros procesą prieinamesnį. Sekdami Nyderlandų iniciatyva 26 parlamentai (parlamentų rūmai) pasirašė bendrą laišką ES politinių sprendimų priėmimo skaidrumo klausimu ir pateikė rekomendacijų ES institucijoms.

Ši iniciatyva atspindi susirūpinimą, dėl kurio Europos ombudsmenas 2017 m. kovo mėn. pradėjo tyrimą. Vykdamas šį tyrimą Tarybai buvo pateikta konkrečių klausimų, pradėta vieša konsultacija,

buvo patikrinti Tarybos dokumentai ir galiausiai buvo pateiktos rekomendacijos, kaip pagerinti Tarybos teisėkūros proceso skaidrumą.

Pirmininkaujančios valstybės priimtose ES valstybių narių parlamentų pirmininkų konferencijos, įvykusios 2017 m. Bratislavoje, išvadose parlamentų pirmininkai dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą užtikrinti parlamentinės veiklos atvirumą, teisėkūros proceso skaidrumą ir pripažinti visuomenės teisę susipažinti su informacija apie parlamentinę veiklą.

2.6.3 Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimas

Tarpparlamentinis bendradarbiavimas sustiprino nacionalinių parlamentų gebėjimą stebėti nacionalinių vyriausybių veiklą ir paaiškėjo, kad jis yra svarbi priemonė siekiant kokybinio ir visapusiško nacionalinių parlamentų dalyvavimo ES sprendimų priėmimo procese. Europos Parlamentas itin palankiai vertina konstruktyvų nacionalinių parlamentų dalyvavimą ES veikloje. Jų svarbiausias vaidmuo yra užtikrinti nacionalinių vyriausybių atskaitomybę ir kontroliuoti jų nacionalinę politiką ES Taryboje. Jie taip pat gali suteikti platformą tikroms viešoms ir skaidrioms nacionalinėms diskusijoms savo valstybių ES politikos klausimais ir teikti informaciją visuomenei.

Praėjus beveik dešimčiai metų po Lisabonos sutarties įsigaliojimo Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komitetas nusprendė, kad laikas parengti pranešimą savo iniciatyva dėl įgyvendinimo „Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimas“ (pranešėjas Paulo Rangel).

Pranešimo tikslas – įvertinti, kaip naudojami dabartiniai mechanizmai, pagal kuriuos nacionaliniai parlamentai dalyvauja Europos politikos procese. Pranešime nagrinėjama, kaip tuos mechanizmus būtų galima patobulinti, kad nacionaliniai parlamentai priartėtų prie ES projekto. Pranešime taip pat vertinamos Europos Komisijos ir nacionalinių parlamentų vykdomos politinės struktūrinės diskusijos.

Po daugybės seminarų, tyrimų, nacionalinių parlamentų nuomonių, komandiruočių ir tarpparlamentinio komitetų susitikimo dalyvaujant nacionaliniams parlamentams (jis įvyko balandžio mėn.), taip pat balsavimo AFCO komitete, EP 2018 m. balandžio mėn. plenarinėje sesijoje buvo priimta rezoliucija.

3. Instituciniai parlamentų organai

3.1 Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencija (COSAC)

Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencija (COSAC) buvo įsteigta 1989 m. lapkričio mėn. Paryžiuje. Ji yra unikali tuo, kad tai yra vienintelis tarpparlamentinis forumas, įtvirtintas Sutartyse (Protokolas Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje). Nustatant COSAC kryptį ir veiklą, pagrindinį vaidmenį atlieka rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės nacionalinis parlamentas. Jam padeda pirmininkaujantis trejetas, kurio nuolatinis narys yra Europos Parlamentas. Tarybai pirmininkaujantys valstybei narei pagalbą organizuojant konferencijos veiklą teikia nedidelis Europos Parlamente veikiantis sekretoriatas, kuriam vadovauja nacionalinio parlamento deleguotas pareigūnas (nuolatinis narys). Žr. www.cosac.eu

2017 m. buvo ypatingi metai COSAC, kiek tai susiję su pirmininkavimu jai. Pirmąjį metų pusmetį Maltos pirmininkavimui COSAC padarė poveikį šalies vyriausybės sprendimas surengti

pirmalaikius rinkimus ir tokiu būdu paleisti parlamentą. Be to, Jungtinės Karalystės vyriausybės sprendimas atsižvelgiant į 2016 m. birželio mėn. referendumo rezultatus taikyti 50 straipsnį padarė tiesioginį poveikį COSAC veiklai. Jungtinė Karalystė nusprendė atsisakyti pirmininkavimo Tarybai 2017 m. antrąjį pusmetį ir Estija savo pirmininkavimą pradėjo anksčiau.

Nepaisant praktinių padarinių parlamentinio organo darbo organizavimui, šis organas užtikrino, kad visi jo posėdžiai vyktų sklandžiai, o diskusijos būtų intensyvios ir jose būtų aktyviai dalyvaujama.

Pirmininkausiančių valstybių narių pasirinktos temos buvo įvairios: nuo mėlynosios ekonomikos iki bendrosios skaitmeninės rinkos ir saugumo sąjungos. Vis dėlto trys pagrindinės probleminės sritys buvo šios: „Brexit’as“, ES ateitis ir daugiaaspektis migracijos ir prieglobsčio politikos klausimas.

Nacionaliniai parlamentai aiškiai išreiškė savo norą būti tinkamai informuojami apie derybų dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES padėtį. Šiuo klausimu EP delegacija taip pat prisidėjo užtikrinant nuolatinę informacijos srautą. Jos pirmininkai Europos Parlamento pirmasis pirmininko pavaduotojas Mairead McGuinness ir Konstitucinių reikalų komiteto pirmininkė Danuta Hübner išsamiai paaiškino Europos Parlamento poziciją dėl Jungtinės Karalystės sprendimo išstoti iš ES ir pagrindinius derybų kriterijus. Buvo pripažinta, jog tenka apgailestauti dėl 2016 m. birželio mėn. referendumo rezultatų ir būsimų padarinių abiem pusėms. Pasisakydami šiuo klausimu pirmininkai atkreipė dėmesį į pagrindinius tikslus ir gaires: pagrindinių ES vertybių ir laisvių gynimas, Jungtinėje Karalystėje gyvenančių ES piliečių ir ES gyvenančių Jungtinės Karalystės piliečių teisių apsauga ir, kas ne mažiau svarbu, įpareigojimas užtikrinti, kad nebūtų sutrikdytas taikos procesas Šiaurės Airijoje. Nacionaliniai parlamentai taip pat galėjo keistis nuomonėmis su ES vyriausioju derybininku „Brexit“ klausimais Micheliu Barnieriu, kuris dalyvavo visuose po Jungtinėje Karalystėje 2016 m. birželio mėn. surengto referendumo vykusiuose COSAC plenariniuose posėdžiuose.

Per diskusijas daug laiko taip pat buvo skirta ES ateities klausimui. Informuotumo apie būtinybę priartinti ES piliečius prie Sąjungos institucijų ir jų veiklos klausimas pradėtas spręsti prisiėmus bendrą atsakomybę. Tai pasiekta daugiausia dėl Europos Parlamento pirmojo pirmininko pavaduotojo Maireado McGuinnesso nepalaujamo bendradarbiavimo su nacionaliniais parlamentais. Atnaujinto pasitikėjimo atmosfera prisidėjo prie aktyvesnių mainų. Šiuo klausimu svarbiausios diskusijos vyko per Taline vykusį LVIII plenarinį posėdį, kuriame Estijos prezidentas Kersti Kaljulaid, Michel Barnier ir Danuta Hübner atkreipė dėmesį į Europos projekto pasiekimus, jo trūkumus ir priežastis, dėl kurių nebuvo tinkamai pasirengta spręsti tam tikrus klausimus, ir pabrėžė bendrų veiksmų sprendžiant globalines problemas pridėtinę vertę.

Ko gero, problema, kurią norint išspręsti nepakanka pozityvesnės atmosferos, yra migracija. Be jokios abejonės, diskusijų tonas skyrėsi nuo ankstesniais dvejais metais vyravusio šiurkštaus skambesio, tačiau ir per šias diskusijas nebuvo matyti daug ženklų, jog sutariama dėl bendro ilgalaikio sprendimo. Realistiškas, o kartais minimalistinis Europos Parlamento požiūris – štai kuo galima paaiškinti, kodėl pirmininkaujančios valstybės narės pasirinko šiuos aspektus: migracijos išorės aspektą ir saugumo aspektą.

Taigi geresnė atmosfera sudarė galimybes išsamesnėms ir konkretesnėms diskusijoms. Todėl COSAC, kaip bendras visų ES parlamentų forumas, patobulėjo.

Valetyje vykusiame LVII COSAC susitikime politinė nuomonė nebuvo priimta dėl to, kad jame nedalyvavo politinius įgaliojimus turinti pirmininkaujančios valstybės narės delegacija.

Kai kuriuos klausimus, aptartus per COSAC diskusijas Valetyje, Tarybai pirmininkaujanti Estija įtraukė į LVIII COSAC nuomonę, kuri buvo priimta labai plačiu delegacijų pritarimu balsu pritarus.

3.2 Metiniai ir neoficialūs Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos susitikimai

Metinė ES parlamentų pirmininkų konferencija grindžiama 2010 m. priimtomis Stokholmo gairėmis. Šiose gairėse numatyta, kad kartą per metus rengiamas metinis posėdis, kurį rengia atitinkamų metų antrąjį pusmetį pirmininkaujanti valstybė narė ir kuris vyksta kitų metų pavasarį pirmininkaujančios valstybės pirmininkavimo laikotarpiu. Konferencija priima neįpareigojančias pirmininkaujančios valstybės išvadas. Jai taip pat pavesta prižiūrėti tarpparlamentinės ES veiklos koordinavimą. Gali būti šaukiami neeiliniai ES parlamentų pirmininkų konferencijos susitikimai, tačiau 2017 m. šis formatas buvo pakeistas neoficialiu valstybių parlamentų pirmininkų aukščiausiojo lygio susitikimu. Žr. www.ipex.eu

Metinė ES parlamentų pirmininkų konferencija vyko 2017 m. balandžio 23–24 d. Bratislavoje. Jai pirmininkavo Slovakijos Respublikos Nacionalinės Rados pirmininkas Andrej Danko.

Konferencija buvo suskirstyta į dvi sesijas: pirmosios temos – ES, kaip pasaulinio masto veikėjos, ateitis ir nacionalinių parlamentų vaidmuo, antrosios sesijos temos – dalijimasis geriausia parlamentų darbotvarkės priartinimo prie piliečių patirtimi. Vis dėlto konkrečiausias šios konferencijos klausimas buvo susitarimas dėl jungtinės parlamentinės kontrolės grupės Europolo priežiūrai įsteigimo sąlygų – šis klausimas į konferencijos darbotvarkę nebuvo įtrauktas kaip atskiras punktas. Sprendimas dėl bendros Europolo priežiūros buvo įtrauktas į išvadas, dėl kurioms pritarta bendru sutarimu ir be diskusijų konferencijos plenariniame posėdyje.

Kalbėdami apie ES ateitį besikeičiant tarptautinei geopolitinei padėčiai, pirmininkai pabrėžė, kad būtina, jog ES pasaulyje arenoje būtų tvirtesnė. Kad tai būtų užtikrinta, reikia tinkamai suderintų santykių, grindžiamų tarptautinėmis taisyklėmis ir standartais, taip pat bendrų veiksmų ir tvirtesnio bendradarbiavimo su pasauliniais partneriais ir Europos kaimyninėmis šalimis siekiant kovoti su pasaulinėmis grėsmėmis ir problemomis. Pirmininkai pripažino, kad tai būtų galima pasiekti tik bendromis ES pastangomis. Todėl pirmininkai atkreipė dėmesį į kai kurių valstybių narių pastangas plėtoti glaudesnę bendradarbiavimą gynybos srityje – šis klausimas bus įtrauktas į 2018 m. ES parlamentų pirmininkų konferencijos darbotvarkę.

Kalbėdami apie parlamento darbotvarkės priartinimą prie piliečių, pirmininkai pripažino, kad piliečių aktyvumas ir dalyvavimas politiniame gyvenime yra kertinis demokratijos akmuo ir kad nacionaliniams parlamentams ir Europos Parlamentui tenka esminis vaidmuo mažinant atotrūkį tarp piliečių ir politikos formavimo. Pirmininkų nuomone, siekiant suprantamai ir įtraukiai priartinti Europą prie piliečių atkreipiant dėmesį į bendrą istoriją ir bendras vertybes, reikia dėti daugiau pastangų visais instituciniais lygmenimis ir nacionaliniu, ir visos Europos mastu. Jų manymu, šiuo tikslu labai naudinga galėtų būti stiprinti socialinį nacionalinės ir Europos politikos aspektą.

Neeilinė ES parlamentų pirmininkų konferencija 60-ųjų Romos sutarčių pasirašymo metinių minėjimo proga

2016 m. kilus „Brexit“ problemai ir ES susidūrus su keliomis krizėmis, ES šalių parlamentų pirmininkai, norėdami paminėti 60-ąsias Romos sutarčių pasirašymo sukaktį ir išreikšti vienybę,

susirinko į neeilinę konferenciją. Neeilinė konferencija buvo surengta Italijos parlamento rūmų patalpose. Ją globojo Italijos Deputatų Rūmų pirmininkė Laura Boldrini ir Italijos Senato pirmininkas Pietro Grasso.

Europos Parlamentui atstovavo neseniai išrinktas Pirmininkas Antonio Tajani. Jis buvo ir pagrindinis pranešėjas. Jis pabrėžė, kad didžiausią dėmesį reikia skirti Europos Sąjungos pertvarkymui siekiant ją patobulinti ir užtikrinti, kad ji būtų demokratiškesnė ir galėtų išpildyti mūsų piliečių lūkesčius.

Kiti pranešėjai šia iškilminga proga surengtoje konferencijoje buvo šie: buvęs Europos Komisijos pirmininkas Romano Prodi, Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Donald Tusk, Europos Komisijos pirmininko pirmasis pavaduotojas Frans Timmermans, Italijos Respublikos prezidentas emeritas Giorgio Napolitano, buvęs Europos Komisijos narys ir buvęs Ministrų Tarybos pirmininkas Mario Monti ir Italijos Ministrų tarybos pirmininkas Paolo Gentiloni.

4. Tarpparlamentinis dialogas

4.1 Europos parlamentų savaitė ir Tarpparlamentinė konferencija stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais

Vadinamojo fiskalinio susitarimo 13 straipsnyje numatytas tarpparlamentinės konferencijos sukūrimas biudžeto politikos ir kitiems klausimams, kuriuos apima susitarimas, aptarti. 2015 m. ES parlamentų pirmininkų sueiga priėmė Tarpparlamentinės konferencijos stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais darbo tvarkos taisyklės. Konferencija apima visus nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą. Joje dalyvaujantys parlamentai savo nuožiūra sprendžia dėl savo delegacijos dydžio ir sudėties.
Žr. www.ipex.eu

Europos parlamentų savaitė ir Tarpparlamentinė konferencija stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais jau nuolat įtraukiamos į tarpparlamentinio bendradarbiavimo kalendorių ir yra tapusios tikru tarpparlamentinių debatų šiose vis svarbesnėse politikos srityse forumu.

2017 m. Europos parlamentų savaitė vyko 2017 m. sausio 30 d. – vasario 1 d. Europos Parlamento patalpose Briuselyje. Panašiai kaip ir ankstesniais metais, per 2017 m. Europos parlamentų savaitę vyko du renginiai:

- Europos Parlamento surengta Europos semestro konferencija. Ši konferencija suteikė progą pasikeisti informacija apie gerąją semestro ciklą įgyvendinimo patirtį ir sustiprinti bendradarbiavimą, siekiant stebėti nacionalinio ir ES lygmens vykdomųjų institucijų veiksmus, susijusius su Europos semestro ciklu.
- Tarpparlamentinė konferencija stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais, kurią drauge rengė ir kuriai bendrai pirmininkavo Maltos Respublikos Atstovų Rūmai ir Europos Parlamentas. Ši konferencija yra vaisingų diskusijų ir gerosios Sutarčių nuostatų dėl nacionalinių parlamentų bendradarbiavimo su Europos Parlamentu įgyvendinimo patirties mainų forumas. Be to, konferencijos tikslas – užtikrinti demokratinę atskaitomybę ekonomikos valdymo ir biudžeto politikos srityje ES ir visų pirma ekonominėje ir pinigų sąjungoje (EPS), atsižvelgiant į socialinį aspektą ir nedarant poveikio ES parlamentų kompetencijoms.

Europos parlamentų savaitė subūrė daugiau kaip 100 nacionalinių parlamentų narių iš visos Europos Sąjungos ir Europos Parlamento; aptarti ekonomikos, biudžeto ir socialinių reikalų klausimai.

Pagal ES Tarybai pirmininkavusios Estijos programą Tarpparlamentinė konferencija stabilumo, ekonominio koordinavimo ir valdymo Europos Sąjungoje klausimais vyko Estijos Parlamente 2017 m. spalio 29–31 d. Taline. Tarpparlamentinėje konferencijoje keičiantis nuomonėmis daugiausia dėmesio skirta šiems keturioms temoms: EPS ateičiai, ekonomikos stimuliavimo ir finansinės pagalbos priemonėms, Europos Sąjungos biudžeto iššūkiams ir veiksmingam mokesčių surinkimui. Per trijų dienų konferenciją Estijos parlamento pirmininkas Eiki Nestor ir Estijos parlamento Finansų komiteto pirmininko pavaduotojas Remo Holsmer svetingai priėmė 172 parlamentarų iš 26 valstybių narių, Europos Parlamento, Europos Komisijos, Norvegijos ir Juodkalnijos atstovus.

4.2 Tarpparlamentinis bendradarbiavimas užsienio ir saugumo politikos srityje

Isteigta 2012 m. ES parlamentų pirmininkų sueigos sprendimu, Tarpparlamentinė konferencija bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) klausimais – tai tarpparlamentinė debatų ES užsienio, saugumo ir gynybos politikos klausimais platforma. Konferencijoje, kurią glaudžiai bendradarbiaudamas su Europos Parlamentu dukart per metus rengia Tarybai pirmininkaujanti ES valstybės narės parlamentas, reguliariai dalyvauja parlamentų nariai iš visos ES. Be to, Europos Parlamento Užsienio reikalų komitetas dažnai kviečia nacionalinių parlamentų narius į savo posėdžius Briuselyje – tai papildo tarpparlamentinį dialogą šioje nepaprastai svarbioje politikos srityje. Žr. www.ipex.eu

2017 m. 10-oji ir 11-oji tarpparlamentinės konferencijos BUSP ir BSGP klausimais vyko Maltoje (balandžio 26–28 d.) ir Taline (rugsėjo 2–4 d.). Europos Parlamento delegaciją abiejose konferencijose sudarė Užsienio reikalų komiteto bei Saugumo ir gynybos pakomitečio nariai; delegacijoms vadovavo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas David McAllister.

Pagal ES Tarybai pirmininkavusios Maltos programą per Tarpparlamentinės konferencijos bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos klausimais diskusijas daugiausia dėmesio skirta Europos kaimynystės politikos rytinei dimensijai, Europos atsakui į nestabilumą ir grėsmes pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse ir Artimuosiuose Rytuose. Atskiros konferencijos sekcijos buvo skirtos ES migracijos politikai 2017 m. ir po 2017 m., kovai su propaganda ir informaciniam karui, Europos gynybos veiksmų planui ir ES ryšiams su NATO. Konferencija priėmė išsamias išvadas ir konkrečias rekomendacijas visais minėtais klausimais.

Per antrąjį 2017 m. pusmetį Estijos parlamento iniciatyva konferencija nusprendė diskutuoti ir keistis informacija šiais klausimais: Europa pasauliniame kontekste, Vakarų vienybės ir transatlantinių santykių stiprinimas, ES prioritetai BUSP ir BSGP srityje, padėtis už ES sienų, Europos gynybos stiprinimo būdai ir praktiniai hibridinio pasaulio aspektai, įskaitant kibernetinę erdvę ir strateginę komunikaciją. Per konferenciją specialūs seminarai skirti Europos Sąjungos sienų klausimui, daugiausia dėmesio skiriant Vakarų Balkanams, Rytų partnerystei ir Rusijai.

Bendrame pareiškime pirmininkai patvirtino, kad du kartus per metus rengiama konferencija suteikia galimybę nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento nariams suderinti politines pozicijas pagrindiniais saugumo ir gynybos klausimais, siekiant didinti nacionalinio ir ES lygmens politikos, kurią vykdančioms šioms visuotiniams iššūkiams, formavimo veiksmingumą.

4.3 Tarpparlamentiniai komitetų susitikimai ir kiti tarpparlamentiniai susitikimai

Organizuojamos ne tik dvi reguliarios tarpparlamentinės konferencijos, bet Europos Parlamento komitetai kiekvienais metais surengia ir iki 20 tarpparlamentinių komitetų susitikimų, į kuriuos pakviečia nacionalinių parlamentų atitinkamų komitetų narius dalyvauti teminėse diskusijose. Kitų tipų tarpparlamentiniai susitikimai paprastai organizuojami ad hoc ir dažniausiai juos surengia pirmininkaujanti valstybės narė parlamentas.

Per pastaruosius metus Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų ryšiai labai sutvirtėjo. Tarpparlamentiniai komitetų susitikimai – proga parlamentų nariams surengti konkretnesni ir labiau apibrėžta keitimąsi nuomonėmis pagrindiniais bendro intereso teisėkūros ir politikos klausimais. Šie susitikimai yra tapę dinamiška tarpparlamentinio bendradarbiavimo dalimi ir visada įtraukiami į metinę Europos Parlamento komitetų darbotvarkę. Nuolatinis aukštas nacionalinių parlamentų dalyvavimo ir įsitraukimo lygis paskatino EP toliau svarstyti, kaip būtų geriausia užtikrinti, kad susitikimai būtų abipusiai naudingi ir atitiktų savo paskirtį.

2017 m. surengta penkiolika tarpparlamentinių komitetų susitikimų, dauguma jų – įprasta tarpparlamentinių komitetų posėdžių forma, tačiau surengti ir keitimaisi nuomonėmis. Susitikimai buvo rengiami Briuselyje vieno ar kelių Europos Parlamento komitetų iniciatyva, padedant Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratui. Tiek daug susitikimų ir galutinis pasirinktų temų sąrašas – sudėtingo ES šalių parlamentų teisėkūros ir politikos prioritetų ir tarptautinių pokyčių nulemtų klausimų suderinimo proceso išdava. 2017 m. per susitikimus, kuriuos rengė devyni skirtingi parlamentiniai komitetai, 450 nacionalinių parlamentų narių susitiko su 400 Europos Parlamento narių. Trys komitetai surengė daugiau nei vieną renginį, kuriame dalyvavo nacionaliniai parlamentai: Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitetas surengė tris susitikimus, o Konstitucinių reikalų (AFCO) komitetas ir Moterų teisių ir lyčių lygybės (FEMM) komitetas surengė po du tarpparlamentinius komitetų susitikimus.

Europos Parlamentas užtikrino, kad susitikimai būtų nuolat numatyti tarpparlamentinės veiklos kalendoriuje. Tai: Europos parlamentų savaitė (žr. 4.1 skyrelį), kasmetinis keitimasis nuomonėmis apie Europos semestrą, du kartus per metus rengiami užsienio reikalų komitetų susitikimai per tarpparlamentinę konferenciją BUSP ir BSGP klausimais (žr. 4.2 skyrelį) ir Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto rengiamas susitikimas kovo 8-ąją minimos Moters dienos proga.

2017 m. FEMM komitetas surengė ne tik kovo mėn. tarpparlamentinį komitetų susitikimą moterų ekonominio įgalėjimo klausimais, bet ir paminėjo Tarptautinę kovos su smurtu prieš moteris dieną surengdamas tarpparlamentinį komitetų susitikimą tema „Stambulo konvencija: kova su smurtu prieš moteris nacionaliniu ir ES lygmenimis“.

Visus 2017 m. Europos Parlamento komitetai aktyviai ir svariai prisidėjo prie vykstančių diskusijų apie Europos ateitį – pateikė konkrečių pasiūlymų dėl politikos ir institucijų reformų. Kai tik buvo galimybių, komitetai pakviesdavo nacionalinius parlamentus aptarti šių pasiūlymų per tarpparlamentinius komitetų susitikimus.

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas surengė tarpparlamentinį komitetų susitikimą dėl trečiosios Europos bendrosios prieglobsčio sistemos reformos ir dar vieną susitikimą dėl ES mechanizmo, kuriuo būtų skatinama demokratija, teisinės valstybės principai ir pagrindinės teisės, sukūrimo. LIBE komitetas taip pat surengė keitimąsi nuomonėmis su

nacionaliniais parlamentais ir pilietine visuomene išsamaus ES saugumo politikos vertinimo klausimais.

Konstitucinių reikalų komitetas pakvietė nacionalinius parlamentus į tarpparlamentinį komitetų susitikimą tema „Europos ateitis: EP pasiūlymų ir Komisijos baltosios knygos perspektyvos“. Atlikdamas pranešimo dėl Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimo parengiamuosius veiksmus, AFCO komitetas surengė specialų tarpparlamentinį komitetų susitikimą, per kurį parlamentų nariai ir ekspertai teikė pranešėjui ir komitetui tiesiogines įžvalgas šia tema.

Regioninės plėtros komitetas daugiausia dėmesio skyrė būsimai sanglaudos politikai po 2020 m. Europos Parlamento Užsienio reikalų (AFET) komitetas aptarė Vakarų Balkanų integracijos į ES perspektyvas ir stojimo procesą per tarpparlamentinį komitetų susitikimą – įvyko keitimasis nuomonėmis aktuali tema, kuri buvo paskelbta kaip vienas iš pagrindinių Bulgarijos pirmininkavimo prioritetų. Nacionaliniai parlamentai dalyvavo diskusijoje apie ES vaidmenį pasaulinėje arenoje per tarpparlamentinį komitetų susitikimą tema „Europos konsensusas dėl vystymosi ir darnaus vystymosi tikslų“, kurį surengė Vystymosi komitetas.

Labai svarbus 2017 m. įvykis – LIBE komiteto ir pirmininkaujančios Estijos drauge surengtas Jungtinės Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europol) parlamentinės kontrolės grupės steigiamasis posėdis. Tai labai intensyvaus konsultacijų ir keitimųsi nuomonėmis proceso rezultatas (žr. 2.3 skyrelį).

Pastaruoju metu išryškėjo tarpparlamentinio bendradarbiavimo tendencija kviesti nacionalinius parlamentus dalyvauti aukšto lygio konferencijose, kurias rengia ir globoja Europos Parlamento pirmininkas. Pirmoji aukšto lygio konferencija buvo skirta migracijos valdymo temai ir įvyko 2017 m. birželio 21 d. Po to surengti panašūs renginiai šiais klausimais: turizmo (2017 m. rugsėjo 27 d.), švarios energijos finansavimo (2017 m. lapkričio 7 d.) ir atnaujintos partnerystės su Afrika (2017 m. lapkričio 22 d.). Aukšto lygio konferencijose dalyvavo nacionalinių parlamentų nariai, Europos Parlamento nariai ir daug įvairių suinteresuotųjų subjektų. Ši nauja forma atvėrė plačias perspektyvas diskutuoti tomis temomis ir prisidėti prie geresnio parlamentinių diskusijų pagrindimo informacija.

Visų 2017 m. Europos Parlamento komitetų surengtų tarpparlamentinių susitikimų sąrašas ir išsamūs statistiniai duomenys yra pateikti II priede.

4.4 Dvišaliai ES nacionalinių parlamentų atstovų vizitai Europos Parlamente

Nuolat plėtojama tarpparlamentinio dialogo priemonė ir forma yra dvišaliai vizitai, kurių metu atskirų nacionalinių parlamentų atstovai apsilanko Europos Parlamente. Tokie vizitai yra dažnai derinami su vizitais į kitas ES institucijas. Tokia forma organizuojami vizitai suteikia galimybę surengti konkreitiems klausimams skirtas, poreikiams pritaikytas, lanksčias, sąnaudų ir laiko požiūriu veiksmingas diskusijas atitinkamam nacionaliniam parlamentui rūpimais klausimais.

Dvišalių vizitų tikslas – puoselėti ir stiprinti parlamentų politinį ir administracinį bendradarbiavimą. Pastaruoju metu jų vis daugėja ir panašu, kad tokia tendencija išliks.

2017 m. pasiektas rekordinis vizitų skaičius: iš viso surengti 85 vizitai. Daugiausia prašymų surengti vizitą gauta iš abiejų Jungtinės Karalystės parlamento rūmų, Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos ir Norvegijos parlamento. Jungtinės Karalystės parlamento atstovų vizitų pagrindinė

tema, žinoma, Jungtinės Karalystės pasitraukimas iš ES. Prancūzijos atstovų vizitai daugiausia surengti siekiant paremti svarbios Prancūzijos parlamentinės reformos procesą. Norvegijos aktyvumą iš dalies galima paaiškinti „Brexit“, nes 2017 m. norvegiškasis modelis vis dar buvo laikomas vienu iš realiausių būsimų ES ir JK santykių variantų. Kaip minėta skyrelyje dėl ES ateities, JK pasitraukimas iš ES ir piliečių priartinimas prie ES buvo svarbiausi šių susitikimų darbotvarkės klausimai.

Specialūs parlamentarų ir ekspertų vizitai rengiami šalių, pirmininkausiančių ES pirmą kartą, parlamentams pagal Paramos pirmininkaujančios šalies parlamentui programą (žr. 6.3 skyrelį). Tam tikrais atvejais Europos Parlamentas, gavęs prašymą, surengia parlamentinių rūmų, kurie vykdo organizacinės struktūros pritaikymo ar modernizavimo procesą ir pareiškia susidomėjimą tuo, kaip funkcionuoja Europos Parlamentas, darbuotojų vizitus.

2017 m. padedant Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratui surengtų nacionalinių parlamentų atstovų vizitų Europos Parlamente išsamus sąrašas, apimantis ir vaizdo konferencijas, yra pateiktas III priede.

5. Ankstyvo įspėjimo mechanizmas ir neformalus politinis dialogas. Lisabonos sutarties protokolai Nr. 1 ir Nr. 2

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Protokole Nr. 2 nustatytas peržiūros mechanizmas, vadinamasis išankstinio įspėjimo mechanizmas, susijęs su nacionaliniais parlamentais. Taikant šį mechanizmą, nacionaliniai parlamentai gali peržiūrėti ES teisės aktų projektus ir, jei mano, kad buvo pažeistas subsidiarumo principas, per aštuonias savaites nuo akto projekto perdavimo dienos pareikšti pagrįstą nuomonę dokumentą atsiuntusiai institucijai. Protokole nustatyta peržiūros tvarka ir netgi privaloma peržiūra (tai atitinkamai vadinama geltonosios kortelės procedūra ir oranžinės kortelės procedūra), kai pagrįstų nuomonių skaičius viršija nustatytas ribas. Šis oficialus nacionalinių parlamentų vaidmuo paskatino siekti aukštesnio lygio bendradarbiavimo su Europos Parlamentu ir peržiūrėjus pakeisti jo darbo tvarkos taisykles ir administracines struktūras, siekiant toliau gerinti tarpparlamentinius santykius. Žr. www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

5.1 Išankstinio įspėjimo mechanizmas

Pagal išankstinio įspėjimo mechanizmą nacionalinių parlamentų pateikiami dokumentai priskiriami šioms kategorijoms³:

1. prie pagrįstų nuomonių, jeigu jie perduoti Parlamentui per aštuonių savaitių terminą, nurodytą Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 2 6 straipsnyje⁴, ir juose nurodyta, kad teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo;
2. prie pozicijų, jeigu jie neatitinka pirmiau minėtų kriterijų.

³Žr. Komitetų pirmininkų sueigos 2010 m. gruodžio 15 d. dokumentą „Bendras nacionalinių parlamentų pagrįstų nuomonių ir kitų pateiktų pozicijų nagrinėjimo komitetuose metodas“ (*Common approach for the treatment at committee level of national Parliaments' reasoned opinions and all other contributions of national Parliaments*).

⁴Protokolo Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 6 straipsnis: „Bet kuris nacionalinis parlamentas ar bet kurie nacionalinio parlamento rūmai per aštuonias savaites nuo teisėkūros procedūra priimamo akto projekto Sąjungos oficialiomis kalbomis pateikimo gali pareikšti Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkams pagrįstą nuomonę, nurodydami priežastis, dėl kurių, jų manymu, tas projektas neatitinka subsidiarumo principo. Kai reikia konsultuotis su teisėkūros galią turinčiais regionų parlamentais, konsultuojasi kiekvienas nacionalinis parlamentas arba nacionalinio parlamento rūmai.“

Europos Parlamente už stebėjimą, kaip laikomasi subsidiarumo principo, atsakingas Teisės reikalų komitetas⁵.

2017 m. Europos Parlamentas oficialiai gavo 421 nacionalinių parlamentų dokumentą pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo. Iš jų 49 buvo pagrįstos nuomonės, o likusieji 372 – pozicijos (t. y. dokumentai, kuriuose nekliamas subsidiarumo principo laikymosi klausimas).

Nuo tada, kai įsigaliojo Lisabonos sutartis (2009 m. gruodžio 1 d.), nacionaliniai parlamentai pateikė 2799 dokumentus. Iš jų tik 429 (15 proc.) buvo pagrįstos nuomonės, kuriose nurodyti įtariamai subsidiarumo principo pažeidimai, o didžioji dauguma (apie 85 proc.) buvo pozicijos, kuriose nagrinėtas pasiūlymų turinys.

Tai parodo, kad nacionaliniai parlamentai nesinaudojo šiuo mechanizmu tam, kad stabdytų ES lygmeniu vykstantį teisėkūros procesą. Iki šiol daug pagrįstų nuomonių pateikė tik keletas nacionalinių parlamentų. Pagrįstas nuomones 2017 m. pateikė 18 iš 41 parlamentų rūmų. Aktyviausi buvo: Prancūzijos Senatas (aštuonios), Vokietijos Bundestagas ir Austrijos Bundesratas (po šešias pagrįstas nuomones).

Pradėjus taikyti šį mechanizmą, skaičius, kurio reikia, kad būtų pradėta taikyti geltonosios kortelės (peržiūros) procedūrą, iki šiol buvo pasiektas tik tris kartus, paskutinį kartą – 2016 m. gegužės mėn. dėl pasiūlymo persvarstyti direktyvą dėl darbuotojų komandiravimo. Komisija nusprendė neatsiimti savo pasiūlymo, nes, jos nuomone, subsidiarumo principas nebuvo pažeistas⁶. Daugelis nacionalinių parlamentų, dalyvavusių šioje geltonosios kortelės procedūroje, 2017 m. toliau reiškė savo nusivylimą dėl rezultato.

Nacionaliniai parlamentai naudojami Protokolu Nr. 2 siekdami pareikšti savo nuomonę dėl pasiūlymų turinio, o ne dėl subsidiarumo. Tai rodo jų norą labiau įsitraukti į esminį teisėkūros procesą.

Europos Parlamento Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas per visą teisėkūros ciklą EP nariams (visų pirma pranešėjams), Parlamento politiniams organams ir tarnyboms teikia konkrečias žinias ir informaciją apie nacionalinių parlamentų pateiktus dokumentus.

Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas tvarko duomenų bazę CONNECT, kurioje saugomi visi nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo dienos iš nacionalinių parlamentų gauti dokumentai. CONNECT buvo atnaujinta 2017 m. pradžioje, siekiant, be kita ko, įtraukti svarbias paieškos funkcijas ir statistines priemones. Dabar ją galima rasti Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktorato svetainėje www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

Atlikus atnaujinimą, informacija taip pat buvo tiesiogiai įtraukta į Vidaus politikos GD (EXPO) bendrą darbo erdvę „eCommittee“. Kaip ir visi kiti su konkrečia teisėkūros procedūra susiję komiteto dokumentai ir informacija, nacionalinių parlamentų pateikti dokumentai tiesiogiai įtraukiami į atitinkamos procedūros dokumentų rinkinį. Tai taikoma ne tik pagrįstoms nuomonėms, bet ir visoms iš nacionalinių parlamentų gautoms pozicijoms.

⁵Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių V priedo XVI dalies pirma pastraipa: „[Teisės reikalų komitetas] yra atsakingas už: Sąjungos teisės aiškinimą, taikymą ir stebėseną, Sąjungos teisės aktų suderinamumą su pirmine teise, įskaitant teisinio pagrindo parinkimą ir subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymąsi“.

⁶Žr. 2016 m. Vidurio laikotarpio ataskaitos dėl santykių tarp Europos Parlamento ir ES nacionalinių parlamentų 2.2 skyrių, Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas.

Kita paslauga, kurią teikia šis direktoratas, yra mėnesiniai informaciniai pranešimai apie pagrįstas nuomones ir pozicijas. Šiuos pranešimus sudaro dvi dalys: vienoje dalyje apžvelgiami visi po paskutinio pranešimo gauti dokumentai, o antroje dalyje pateikiamos nuorodos į visas teisėkūros procedūras atitinkamos plenarinės sesijos darbotvarkėje. Šie pranešimai rengiami Komitetų pirmininkų sueigos posėdžiams, vykstantiems kiekvieną Strasbūro sesijos antradienį, ir įtraukiami į oficialių posėdžio dokumentų rinkinį. Pranešimus taip pat galima rasti generalinio direktorato interneto svetainėje. Jie platinami prieš kiekvieną plenarinę sesiją visiems Parlamento nariams ir jų padėjėjams, taip pat frakcijų atstovams, Teisės tarnybai, Vidaus politikos (IPOL) GD, Išorės politikos (EXPO) GD ir EP ryšių biurams, taip pat už ryšius su nacionaliniais parlamentais atsakingoms Komisijos ir Tarybos tarnyboms.

5.2 Neformalus politinis dialogas

SESV Protokole Nr. 1 numatyta nacionalinių parlamentų galimybė pateikti pastabas dėl teisėkūros procedūra priimamų teisės aktų, priskiriamų išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai, ir įvairių ne teisėkūros procedūra priimtų dokumentų, pavyzdžiui, susijusių su Europos lygmeniu vykstančiomis diskusijomis, žaliosiomis ir baltosiomis knygomis arba Europos Komisijos komunikatais. Dėl šių dokumentų pateikiama gana daug pastabų ir šis procesas vadinamas neformaliu politiniu dialogu.

2017 m. nacionaliniai parlamentai toliau aktyviai naudojo šią priemonę ir atsiuntė 199 pozicijas⁷. 2017 m. trys aktyviausi parlamentai buvo: Rumunijos Deputatų Rūmai (30), Čekijos Senatas (28) ir Italijos Deputatų Rūmai (27).

Nuo 2009 m. Europos Parlamentas gavo apie 1900 nacionalinių parlamentų pozicijų; jos taip pat skelbiamos minėtoje duomenų bazėje CONNECT.

Išsamūs statistiniai duomenys apie pagrįstas nuomones ir pozicijas, 2017 m. gautas pagal išankstinio įspėjimo mechanizmą, yra pateikti IV priede.

5.3 Pakoreguoti subsidiarumo ir proporcingumo principai

Komisijos glaudesnis bendradarbiavimas ir dialogas su nacionaliniais parlamentais tęsėsi ir 2017 m. Nacionaliniai parlamentai vis dažniau į savo diskusijas kviečia Komisijos narius, bendradarbiauja kartu nustatydami Europos Komisijos metinės darbo programos tikrinimo prioritetus ir teikia pasiūlymus dėl teisėkūros iniciatyvų.

Bėgant metams, nacionaliniai parlamentai bendrai svarstė, kokius praktinius patobulinimus būtų galima atlikti pagal Sutartis siekiant, kad subsidiarumo principo tikslai būtų įgyvendinami kuo efektyviau. Europos reikalų komitetų konferencija (COSAC) ne kartą pateikė rekomendacijas, visų pirma dėl įvairių darbo pertraukų neįtraukimo skaičiuojant pagrįstų nuomonių pateikimo terminus, dėl vidinio aštuonių savaičių termino Komisijos atsakymams į nacionalinių parlamentų pagrįstas nuomones, dėl naujų pasiūlymų, kuriais pakeičiami teisės aktai, dėl kurių pateikta pakankamai daug pagrįstų nuomonių, aiškinamajame memorandume pateiktino paaiškinimo, kaip išspręstos subsidiarumo problemos, taip pat dėl papildomų poveikio vertinimo elementų,

---

⁷ Kaip ir Protokolo Nr. 2 atveju, dokumentai, pateikti vykdant neformalų politinį dialogą, taip pat vadinami pozicijomis.

ypač analizės, ar teisės aktas atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus, įtraukimo į aiškinamuosius memorandumus.⁸

Subsidiarumo principo laikymosi kontrolės ir politinio dialogo gerinimo pagal dabartines Sutartis klausimai buvo aptariami Maltoje įvykusioje LVII COSAC plenarinio posėdžio sesijoje „Nacionalinių parlamentų vaidmuo kuriant ES ateitį“. Diskusijose dalyvavę parlamentų nariai pakartojo pirmiau nurodytus pasiūlymus ir ragino pateikti tikslesnius ir labiau pagrįstus atsakymus, toliau taikyti vadinamąją žaliosios kortelės procedūrą, kuri vertinama kaip konstruktyvus būdas reikšti nacionalinių parlamentų pozicijas. Keli parlamentai, visų pirma Vyšegrado grupės šalių, laikėsi nuomonės, kad reikia įvesti vadinamąją raudonosios kortelės procedūrą, kuri parlamentams suteiktų galimybę vetuoti Komisijos pasiūlymus.

Europos Parlamento darbas vertinant, kaip įgyvendinamos su nacionaliniais parlamentais susijusios Sutarties nuostatos, paminėtas 2.6.3 skyriuje.

Nacionaliniai parlamentai palankiai įvertino tai, kad 2017 m. lapkričio 14 d. Europos Komisijos Pirmininkas Jean-Claude Juncker įsteigė *Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupę*. Darbo grupė iki 2018 m. liepos 15 d. Pirmininkui pateiks ataskaitą ir rekomendacijas, kaip geriau taikyti subsidiarumo ir proporcingumo principus, rekomendacijas dėl politikos sričių, kuriose įgaliojimai galėtų būti vėl suteikti arba galutinai grąžinti valstybėms narėms, taip pat dėl to, kaip geriau įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas į ES politikos formavimą ir įgyvendinimą.

Europos Parlamento pirmininkų sueiga nepriėmė kvietimo siųsti atstovus į darbo grupę, atsižvelgdama į nusistovėjusį principą, kad Europos Parlamento nariai negali dalyvauti Europos Komisijos įsteigtose darbo grupėse ar patariamuosiuose forumuose.

Taline įvykusio LVIII COSAC išvadose nurodoma, kad nacionaliniams parlamentams darbo grupėje atstovauja COSAC pirmininkaujančio trejeto nacionalinių parlamentų nariai (Estijos, Bulgarijos ir Austrijos parlamentų atstovai). COSAC paprašė Komisijos padidinti nacionalinių parlamentų atstovų darbo grupėje skaičių, siekiant platesnio atstovavimo ir ekspertinių žinių. Pasiūlymą Komisija atmetė.

Todėl, siekiant išplėsti diskusijas tarp visų nacionalinių parlamentų ir koordinuoti jų pastangas atstovauti Europos Sąjungos piliečių interesams, buvo įsteigta COSAC darbo grupė, kurios veikloje dalyvauja visų nacionalinių parlamentų rūmų atstovai.

6. Informacijos mainų ir tinklaveikos priemonės

6.1 Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centras

Bendrai Europos Parlamento ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos valdomo Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro nariai yra 66 parlamentų rūmai (įskaitant 41 Europos Sąjungoje) iš 54 šalių ir Europos Sąjungos institucijos. Beveik 120 korespondentų ir korespondentų pavaduotojų tinkle atstovauja savo atitinkamiems parlamentams ir padeda vykdyti pagrindinę Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro veiklą, susijusią su

⁸ Išsami COSAC rekomendacijų santrauka pateikta dokumente, kurį Čekijos Senato delegacija pateikė COSAC; šiuo dokumentu buvo siekiama prisidėti prie Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupės veiklos. Dokumentą rasite adresu <http://www.ipexl.eu/IPEXL-WEB/parliaments/institution/czsen.do?appLng=LT>

2017 m. Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centras (EPTDC) minėjo 40 metų sukaktį. Europos Parlamentas kartu su Europos Tarybos Parlamentine Asamblėja organizavo metinę korespondentų konferenciją *Palais de l'Europe (Europos rūmuose)* Strasbūre. Tai buvo proga apžvelgti ankstesnius laimėjimus ir aptarti ateities galimybes. Konferencija prasidėjo pagrindiniu pranešimu apie informacijos apie parlamentus ir parlamento nariams skirtos informacijos svarbą. Po to buvo pristatyta istorinė apžvalga, kaip EPTDC tapo keitimosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais modeliu Dieną užbaigė du pranešimai, kuriuose buvo pabrėžiami iššūkiai, tenkantys tyrimų tarnyboms ir bibliotekomis parlamentuose.

Konferencija taip pat buvo puiki proga pristatyti komemoratyvinį leidinį *Festschrift*, kuriame korespondentai iš maždaug 40 parlamentų iš savo perspektyvos apibūdino dabartinę parlamentinių mokslinių tyrimų padėtį ir pabrėžė EPTDC svarbą tenkinant Parlamento narių ir organų informacijos poreikius.

Galiausiai ne mažiau svarbu yra tai, kad netrukus po konferencijos buvo paleista penktoji EPTDC interneto svetainės versija. Po beveik dvejus metus trukusio intensyvaus darbo tinklapio vidinė struktūra buvo visiškai pakeista. Naujas prisitaikantis puslapio dizainas dabar leidžia sklandžiai juo naudotis, nesvarbu, ar jis atidaromas išmaniuosiuose telefonuose, planšetėse ar klasikiniuose kompiuteriuose. Reikėtų dar kartą pabrėžti, kad bendradarbiavimas su Naujovių ir technologinės pagalbos GD ir toliau buvo labai veiksmingas.

Direktoratas ir Europos Parlamento tyrimų tarnyba (EPRS) sėkmingai surengė EPTDC seminarą „Parlamento mokslinių tyrimų paslaugų ir bibliotekų ateitis sparčių pokyčių epochoje. Kokybės, paslaugų, tiekimo ir aktualumo optimizavimas“. Renginyje dalyvavo 73 dalyviai iš 36 parlamentų rūmų. Vadinamosios diskusijų grupės buvo naujas, daug žadantis elementas EPTDC seminare. Dalyviai turėjo galimybę aptarti metodinius klausimus ir iššūkius trijose tuo pačiu metu vykusiose artelėse – „Brexit“o“, žiedinės ekonomikos ir migracijos politikos Europoje temomis. Specialus posėdis buvo skirtas parlamentų mokslinių tyrimų tarnybų bendradarbiavimo regioninėms iniciatyvoms Šiaurės šalyse, Pietryčių Europoje ir Vyšegrado grupėje. Šis posėdis ir įnašai artelėse parodė, kad yra didelis susidomėjimas pradėti labiau keistus informacija tarp tarnybų.

Jei kalbėtume apie lyginamąsias užklausas, 2017 metais jos pasiekė naują visų laikų didžiausią rekordą – iš viso jų buvo pateikta 337. Tai gerokai daugiau, palyginti su 2016 m., kai tinklui buvo pateiktos 273 užklausos. Iš pirmo žvilgsnio tai labai teigiamas ženklas, nes labai ryškiai pabrėžiama, kad EPTDC yra svarbūs parlamentams ir jų vertinami. Kita vertus, kiekviena užklausa reiškia didelius lūkesčius gauti reikiamą informaciją, atsakymus vertinant ne tik kiekybės, bet ir kokybės požiūriu. Taigi akivaizdu, kad rengiant atsakymus į tokį didelį kiekį užklausų tarnyboms tenka didelis darbo krūvis. Laimei, kol kas nėra jokių požymių, rodančių, kad ši EPTDC veikla gali tapti savo pačios sėkmės auka, tačiau suvokti šią galimą riziką yra būtina.

Europos Parlamento Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas atlikdamas tarpininko vaidmenį teikia paramą atitinkamoms Europos Parlamento tarnyboms. 2017 m. Europos Parlamento Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas kitų Europos Parlamento tarnybų prašymu pateikė EPTDC tinklui šešias užklausas. Be to, jis koordinavo 31 atsakymą į užklausas, gautas iš kitų Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro parlamentų.

Leidinyje „Spotlight on Parliaments in Europe“

Leidinyje „Spotlight on Parliaments in Europe“ apibendrinama informacija atrinktais teminiais klausimais, kuriais keičiamasi tarp parlamentų Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentacijos centro (EPTDC) tinkle.

2017 m. direktoratas parengė penkis naujus „Spotlight“ leidinius įvairiomis temomis.

Klausimų, kuriais Europos Parlamentas konsultavosi su ECPRD tinklu, užklausų, į kurias Parlamentas pateikė atsakymus, apžvalga, išsamus EPTDC seminarų ir įstatuose numatytų posėdžių sąrašas, leidinių „Spotlight on Parliaments in Europe“, paskelbtų 2017 m., sąrašas yra pateiktas V priede.

6.2 Tarpparlamentiniai ES informacijos mainai (IPEX)

Tarpparlamentinių ES informacijos mainų sistemos (IPEX) tikslas – paremti tarpparlamentinį bendradarbiavimą, t. y. siekiama sukurti platformą, kuria pasinaudodami ES parlamentai elektroniniu būdu galėtų keistis su ES susijusia informacija. IPEX projektas pradėtas vykdyti kaip ES nacionalinių parlamentų iniciatyva ir plėtojamas Europos Parlamentui teikiant techninę pagalbą. Šiandien 41 iš 28 nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamentas naudojami IPEX sistema kasdienėje veikloje. IPEX sistema yra nuolat tobulinama siekiant patenkinti kintančius naudotojų poreikius. Žr. www.ipex.eu

2017 m. buvo priimti du svarbūs dokumentai. IPEX skaitmeninė strategija buvo patvirtinta ES parlamentų generalinių sekretorių posėdyje vasario 21 d. Bratislavoje. Tai išsamus planas, susijęs su IPEX plėtojimu ateityje. Skaitmeninėje strategijoje taip pat numatyti strateginiai metodai, kaip siekti IPEX tikslų. Be to, joje taip pat apibrėžiamos nuostatos dėl trumpalaikės svetainės priežiūros ir palaikymo bei nustatomi būdai, kaip aktyviai įtraukti IPEX nacionalinius korespondentus siekiant skaitmeninės strategijos tikslų įgyvendinimo, apibūdinami santykiai su kitais ES keitimosi informacija sistemos subjektais ir platformomis ir, galiausiai, nustatomi svarbūs veiksmai IPEX skatinimui ir tolimesnei komunikacijos plėtrai.

Susitikimo Bratislavoje 2017 m. gegužės 19 d. metu IPEX valdyba priėmė 2017–2020 m. darbo programą, kuri turėtų būti naudojama kaip skaitmeninės strategijos įgyvendinimo priemonė. Trejų metų darbo programa skirta Slovakijos (2017–2018), Estijos (2018–2019) ir Austrijos (2019–2020) IPEX pirmininkavimams. Į programą įtraukti šie prioritetiniai tikslai: IPEX skatinimas, IPEX tinklo plėtimas ir IPEX duomenų bazės gerinimas.

Kad darbo programa būtų vykdoma valdyba nusprendė įsteigti tris darbo grupes, kiekvienai iš jų pavesta vykdyti po vieną iš prioritetinių tikslų.

Europos Parlamentas aktyviai pritarė tam, kad būtų priimti abu dokumentai. Pareigūnas, atsakingas už IPEX Naujovių ir technologinės pagalbos generaliniame direktorate ir Tarpinstitucinio bendradarbiavimo skyrius Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktorate prisidėjo prie šio tikslo. Apie atnaujintą Europos Parlamento paramą IPEX liudija Paulo Rangel skirtas dėmesys rengiant pranešimą dėl Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimo. Ne vieno vizito į nacionalinius parlamentus metu pranešėjas užsiminė apie platformos svarbą ir pateikė pasiūlymų dėl jos plėtojimo.

Nors IPEX sistema skirta ne tik keistis su ES susijusiais dokumentais, Europos Parlamentui aišku, kad platforma turi potencialo tapti pagrindiniu ryšių kanalu tarp ES institucijų ir nacionalinių parlamentų.

Nors 2017-ieji IPEX buvo intensyvių, gilių apmąstymų ir atsinaujinimo metai, kiek tai susiję su jo vaidmeniu ir siekiais, platforma nuolat vykdė savo konsoliduotas funkcijas. Pasinaudojant IPEX sistema šiuo metu yra paskelbta beveik 88 000 nacionalinių parlamentų ir Europos institucijų puslapių, su tikrinimu susijusi informacija pateikiama 12 500 dokumentų, kuriuos parengė ES institucijos ir kurie yra susiję su maždaug 10 000 dokumentų rinkinių. 2017 m. iš viso IPEX įregistruotų teisėkūros ir ne teisėkūros dokumentų buvo 1053 (2016 m. – 1064; 2015 m. – 805; 2014 m. – 933).

2017 m. IPEX svetainėje apsilankė 307737 unikalių lankytojų. Tai gerokai daugiau, atsižvelgiant į bendrą ankstesnių metų augimo tendenciją. Peržiūrėtų puslapių skaičius – beveik 6 mln. – atitinka 3 pastarųjų metų tendenciją.

6.3 Kiti tinklai ir priemonės

Nacionalinių parlamentų atstovai Briuselyje

Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktorate dirba ES nacionalinių parlamentų arba jų rūmų į Europos Parlamentą paskirti administracijos atstovai. Siekdamas stiprinti tarpparlamentinį bendradarbiavimą Europoje, nuo 1991 m. (2016 m. paminėtos 25-osios šios priemonės taikymo metinės) Europos Parlamentas savo patalpose Briuselyje ir Strasbūre nemokamai suteikia šiems atstovams biuro patalpas ir galimybę naudotis kita įranga, kai pateikiamas atitinkamas prašymas.

Laikui bėgant, visi ES nacionaliniai parlamentai, siekdami stiprinti ryšius su ES, išsiuntė savo šalies pareigūną į Briuselį. Šiuo metu 55 asmenys iš 40 parlamentų rūmų užima 37 biurus. Atstovai dirba tame pačiame Europos Parlamento pastate, kuriame įsikūręs Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas. Taip užtikrinama didelė sąveika ir lengviau keistis informacija.

Šie atstovai yra valstybės tarnautojai, kurių funkcija yra administracinė ir neutrali: jų keitimosi informacija (vykdant dvikryptį informacijos perdavimą: Europos Parlamentas teikia informaciją nacionaliniams parlamentais ir nacionaliniai parlamentai – Europos Parlamentui) užduotis yra itin svarbi sprendžiant ES reikalus, nes pagrindinis šių mainų tikslas yra labai konkretus, t. y. parlamentiniu lygmeniu rasti bendrus daugybės problemų, su kuriomis susiduria Europos Sąjunga, sprendimus.

Atnaujintą atstovų sąrašą galima rasti šiuo adresu:
www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/contacts.

Paramos pirmininkaujančios valstybės narės parlamentui programos

Tarpparlamentinis bendradarbiavimas ir mainai suaktyvėja pasirengimo, susijusio su parlamentiniais aspektais, etapu kiekvienoje ES pirmininkaujančioje valstybėje narėje. Jei pirmą kartą rotacijos tvarka Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios šalies parlamentas paprašo Europos Parlamento pagalbos rengiantis su parlamentiniu aspektu susijusiai veiklai pirmininkavimo metu, Europos Parlamentas gali prisidėti prie programos išlaidų, jas bendrai finansuodamas su atitinkamu parlamentu. Pagal šią programą Europos Parlamentas siekia suteikti pirmininkaujančios valstybės narės poreikiams ir prioritetams pritaikytą paramą.

Pasikeitus pirmininkavimo ES Tarybai kalendoriui, susidarė iki šiol nebūta valstybių narių, pirmą kartą pirmininkausiančių ES, seka: Slovakija, Malta, Estija ir Bulgarija. Visų šių šalių parlamentai pasinaudojo paramos ES pirmininkaujančiai valstybei narei programa.

Maltos Parlamento iniciatyva buvo surengtas vizitas į Maltą siekiant parengti Maltos pirmininkavimo parlamentinį aspektą prieš prasidedant pirmininkavimui. Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktoratas buvo atstovaujamas ta proga subsidiarumo tema surengtame seminare.

2017 m. direktoratas kartu su keliais kitais Europos Parlamento komitetais ir tarnybomis sėkmingai surengė keletą pažintinių vizitų ir informacinių sesijų ekspertams iš Estijos ir Bulgarijos parlamentų. Panaši programa numatyta Rumunijos parlamentui.

Programos dalyviai patvirtino, kad išsamus išankstinis keitimasis informacija buvo labai naudingas siekiant geriau suplanuoti parlamentinį aspektą. Tinklų kūrimas, įtraukiant visus susijusius partnerius (Europos Parlamento nariai, Europos Parlamento pareigūnai, nacionalinių parlamentų atstovai, IPEX pareigūnas, COSAC sekretoriatas, tarpparlamentinės konferencijos projektų grupės), ir keitimasis ankstesnių susitikimų metu įgyta patirtimi buvo labai gerai įvertinti. Kompetencijos perdavimas ir nuolatinė komunikacija taip pat užtikrino įvairių ES pirmininkaujančių valstybių narių darbo su parlamentiniu aspektu nuoseklumą.

Savaitinė veiklos, susijusios su nacionaliniais parlamentais, darbotvarkė

Direktoratas plačiai skelbia informaciją apie renginius, susijusius su nacionaliniais parlamentais, arba renginius, kuriuose pastarieji dalyvauja, savo *savaitinėje veiklos darbotvarkėje*. Taip siekiama padidinti plačios tarpparlamentinės veiklos skaidrumą ir matomumą. *Savaitinė veiklos darbotvarkė* siunčiama visiems EP nariams ir daugeliui Europos Parlamento tarnybų. Ji apima renginius, vyksiančius per dvi artimiausias savaites.

7. PRIEDAI

I PRIEDAS. COSAC posėdžiai. Temos ir pagrindiniai 2017 m. pranešėjai

COSAC renginys	Temos	Europos Parlamento pagrindiniai pranešėjai ir (arba) diskusijų dalyviai
Pirmininkų posėdžiai Malta, 2017 m. sausio 22–23 d.	I. Maltos pirmininkavimo ES svarstymas II. Diskusija dėl Europos Komisijos 2017 m. metinės darbo programos	Europos Parlamento Konstitucinių reikalų (AFCO) komiteto pirmininkė Danuta Hübner
LVII COSAC plenarinis posėdis Malta, 2017 m. gegužės 28–30 d.	I. Maltos pirmininkavimo svarstymas II. Nacionalinių parlamentų vaidmuo kuriant ES ateitį III. Jungtinės Karalystės referendumo rezultatai. Dabartinė padėtis IV. Mėlynosios ekonomikos plėtra. Tvaresnės ES integruotos jūrų politikos link V. Migracija. Kova su neteisėtu žmonių gabenimu ir prekyba žmonėmis, taip pat humaniškos ir veiksmingos grąžinimo ir readmisijos politikos nustatymas	Europos Parlamento pirmininko pirmoji pavaduotoja Mairead McGuinness Europos Parlamento Konstitucinių reikalų (AFCO) komiteto pirmininkė Danuta Hübner
Pirmininkų posėdžiai Talinas, 2017 m. liepos 9–10 d.	I. Estijos pirmininkavimo prioritetai II. Nuo pradedančiųjų įmonių iki veiklą plečiančių įmonių. Nepanaudotas ES potencialas.	
LVIII COSAC plenarinis posėdis, Talinas, 2017 m. lapkričio 26–28 d.	I. Europos Sąjungos ateitis II. Europos Sąjungos priartinimas prie jos piliečių. Geriausia nacionalinių parlamentų praktika III. Bendroji skaitmeninė rinka: dabartinė e. paslaugų raida IV. Veiksmingos ir tvarios saugumo sąjungos kūrimas V. Migracijos išorės aspektas: neteisėtos migracijos prevencija ir kova su ja	Europos Parlamento Konstitucinių reikalų (AFCO) komiteto pirmininkė Danuta Hübner

Išsamesnę informaciją, susijusią su COSAC posėdžių darbotvarke, paskelbta pirmininkaujančių valstybių, rasite COSAC interneto svetainėje: www.cosac.eu

II PRIEDAS. Europos Parlamento komitetų Briuselyje 2017 m. surengti tarpparlamentiniai posėdžiai⁹

		Dalyvavo			
		nacionaliniai parlamentai ¹⁰			EP
EP komitetas	Renginys	Nariai	Šalys	Parlamentas / Rūmai	Nariai
ECON/BUDG/ EMPL	Sausio 30 d.–vasario 1 d. Europos parlamentų savaitė: Europos semestro ciklai 2016–2017 m. Tarpparlamentinė konferencija, rengiama pagal Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje 13 straipsnį	98	24	30	90 ECON/ PANA Tarpparlamentiniai komitetų susitikimai (TKS) – 49 EMPL tarpparlamentiniai komitetų susitikimai – 12 BUDG tarpparlamentiniai komitetų susitikimai – 29
LIBE	Vasario 28 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Trečioji bendros Europos prieglobsčio sistemos reforma. Pasirengę iššūkiui“	46	18	21	40
FEMM	Kovo 8–9 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Moterų ekonominis įgalėjimas: veikime kartu!“	25	15	16	19
AFCO	Gegužės 2 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Sutarties nuostatų dėl nacionalinių parlamentų įgyvendinimas“ Pranešėjas:	11	8	9	9
LIBE	Gegužės 11 d. Europos Parlamento, nacionalinių parlamentų ir pilietinės visuomenės <u>keitimasis nuomonėmis:</u> Išsamus ES saugumo politikos vertinimas	13	9	9	16
LIBE	Birželio 22 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „ES mechanizmo, susijusio su demokratija, teisinės valstybės principu ir pagrindinėmis teisėmis, sukūrimas“	25	15	18	22
LIBE	Spalio 9–10 d. Steigiamasis „Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės (JPKG) dėl Europolo“ posėdis	69	26	34	29 2017 m. spalio 9 d. (12)

⁹Jei nenurodyta kitaip, visi posėdžiai yra tarpparlamentiniai komitetų posėdžiai.

¹⁰ES valstybių narių, šalių kandidačių, potencialių šalių kandidačių, Šveicarijos ir Norvegijos

					JPKG tikrieji nariai: 10 JPKG pavaduojantieji nariai: 1 Kiti EP nariai: 1 2017 m. spalio 10 d. (17) JPKG tikrieji nariai: 12 JPKG pavaduojantieji nariai: 2 Kiti EP nariai: 3
ECON	Spalio 10 d. Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų <u>keitimasis nuomonėmis</u> dėl konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų ir bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės	29	18	20	24
AFCO	Spalio 11 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> Europos ateities klausimas: „Perspektyvos, susijusios su Europos Parlamento pasiūlymais ir Komisijos baltąja knyga“	25	16	19	11
DEVE	Lapkričio 21 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Europos konsensusas dėl vystymosi ir darnaus vystymosi tikslų“	23	22	26	27
AFET	Lapkričio 21 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Vakarų Balkanų šalių stojimo į ES procesas“	33	25	29	63
FEMM	Lapkričio 21 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Stambulo konvencija: kova su smurtu prieš moteris nacionaliniu ir ES lygmenimis“	31	15	18	17
REGI	Lapkričio 22 d. <u>Tarpparlamentinis komiteto susitikimas:</u> „Dabartinės pagrindinės sanglaudos politikos ir ateities po 2020 m. temos“	22	13	15	33
IŠ VISO		450			400

III PRIEDAS. Nacionalinių parlamentų¹¹ atstovų vizitai Europos Parlamente (įskaitant vaizdo konferencijas) 2017 m.

Data	Šalis / Rūmai	Komitetas / kita
2017.01.09	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reforma
2017.01.12	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos delegacijos pirmininkas Claude Bartolone, (Parlamento nariai, pareigūnai, kabineto nariai)
2017.01.17–19	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	Europos Sąjungos specialusis komitetas
2017.01.25	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	ES finansų reikalų pakomitetas
2017.01.25	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Vizitas dėl bendros žemės ūkio politikos
2017.01.25	DK – Folketingas (Folketinget)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.01.31	NO – Norvegijos parlamentas	Norvegijos parlamento nuolatinis komitetas transporto ir susisiekimo klausimais
2017.02.06	NL – Antrieji Rūmai (Tweede Kamer)	Nyderlandų Atstovų Rūmų narys
2017.02.06–07	BG – Nacionalinis Susirinkimas (Narodno Sabranie)	Pareigūnų vizitas
2017.02.08	IE – Irachtas (Oireachtas)	Jungtinis Europos Sąjungos reikalų komitetas
2017.02.08–09	NO – Norvegijos parlamentas	Norvegijos parlamento narių darbo vizitas
2017.02.27	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Velso reikalų komitetas
2017.02.28	EE – Estijos parlamentas (Riigikogu)	Susitikimas su COSAC pirmininkais ir Komisijos nariu D. Avramopoulosu
2017.03.02–03	EE – Estijos parlamentas (Riigikogu)	Generalinis sekretoriaus ir pareigūnų vizitas
2017.03.03	NO – Norvegijos parlamentas	Nuolatinio užsienio reikalų ir gynybos komiteto pirmininko vizitas
2017.03.07	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.03.09–10	EE – Estijos parlamentas (Riigikogu)	Pareigūnų vizitas
2017.03.20	DK – Folketingas (Folketinget) ir Islandijos parlamentas	Narių ir pareigūnų darbo vizitas
2017.03.23	NO – Norvegijos parlamentas	Pristatymas Norvegijos visuomenės sveikatos instituto vadovams
2017.03.23	DK – Folketingas (Folketinget)	Užsienio reikalų komiteto ir Europos reikalų komiteto parlamento narių, įskaitant vieną partijos vadovą ir kelis buvusius ministrus, susitikimas su Europos Parlamento pagrindiniu atstovu „Brexit“ derybų procese ALDE frakcijos pirmininku Guy Verhofstadtu ir Europos Parlamento Konstitucinių reikalų komiteto pirmininke Danuta Hübner
2017.03.23	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų susitikimas su EP ENVI ir ITRE komitetų sekretoriatų pareigūnais
2017.03.28	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Bendruomenių Rūmų Išstojimo komitetas

¹¹ES nacionaliniai parlamentai; Norvegijos parlamentas; Šiaurės taryba.

2017.03.28–30	BG – Nacionalinis Susirinkimas (Narodno Sabranie)	Pareigūnų vizitas
2017.03.29	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	ECON sekretoriatas
2017.03.29	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	Dialogas dėl „Brexit'o“
2017.03.30	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.04.20	AT – Austrijos parlamentas	COMM GD, INLO GD
2017.04.25	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Specialusis komitetas
2017.04.26	DK – Folketingas (Folketinget)	ES reikalų komitetas
2017.04.26–28	BG – Nacionalinis Susirinkimas (Narodno Sabranie)	Pareigūnų vizitas
2017.05.03	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Specialusis komitetas
2017.05.03	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	Dialogas dėl „Brexit'o“
2017.05.04	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	Dialogas dėl „Brexit'o“
2017.05.09	EL – Graikijos parlamentas	Graikijos Parlamento pirmininko vizitas
2017.05.30	IT – Deputatų Rūmai (Camera dei Deputati)	Komitetas ksenofobijos, rasizmo ir neapykantos klausimais (Jo Cox komitetas), kuriam pirmininkauja Italijos Deputatų Rūmų pirmininkė Laura Boldrini ir EP Italijos narė bei EP grupės „Prieš rasizmą ir už įvairovę“ (angl. ARDI) viena iš pirmininkių Cécile Kashetu Kyenge (videokonferencija)
2017.06.06	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Pareigūnų pažintinis vizitas
2017.06.07	EE – Estijos parlamentas (Riigikogu)	Užsienio reikalų ir nacionalinės gynybos komiteto pirmininkų vizitas
2017.06.07–08	EE – Estijos parlamentas (Riigikogu)	Pareigūnų vizitas
2017.06.07	DE – Bundestagas (Bundestag)	Studentų grupė iš Berlyno Humboldto universiteto
2017.06.08	ES – Generaliniai Rūmai (Cortes Generales)	Ispanijos Generalinių Rūmų atstovų susitikimas su Europos Parlamento pirmininku Antonio Tajani
2017.06.08	NO – Norvegijos parlamentas	Įmonės „Statnett“ darbuotojų vizitas
2017.06.09	NO – Norvegijos parlamentas	Norvegijos Užsienio reikalų ministerijos stažuotojai
2017.06.26	NL – Antrieji Rūmai (Tweede Kamer)	ES reikalų komitetas
2017.06.26	NL – Antrieji Rūmai (Tweede Kamer)	Pranešėjo Europos Parlamento rinkimų įstatymo klausimu Sveno Koopmanso vizitas
2017.06.27–28	LT – Seimas	Lietuvos parlamento delegacija
2017.07.04–05	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.07.10	IE – Irachtas (Oireachtas)	Pareigūnų vizitas
2017.07.10	NL – Antrieji Rūmai (Tweede Kamer)	Nyderlandų Atstovų Rūmų delegacija
2017.07.10–13	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	1 narys ir 1 pareigūnas
2017.07.12	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	„Brexit'as“
2017.09.04	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Parlamento nario Hilary Benno vizitas
2017.09.05	SE – Riksdagas (Riksdagen)	Pramonės ir prekybos komitetas
2017.09.12–13	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Europos reikalų komitetas
2017.09.21	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų pažintinis vizitas
2017.09.20	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų pažintinis vizitas

2017.09.22	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų pažintinis vizitas
2017.09.25	NL – Pirmieji Rūmai (Eerste Kamer)	ES reikalų komitetas
2017.09.25	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons) IE – Irachtas (Oireachtas)	Jungtinės Karalystės ir Airijos parlamentinės asamblėjos ES reikalų komitetas
2017.09.27	IT – Deputatų Rūmai (Camera dei Deputati)	Komiteto nariai ir EP PECH komiteto nariai iš Italijos (vaizdo konferencija)
2017.09.28	DK – Folketingas (Folketinget)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.10.04	FI – Suomijos parlamentas (Eduskunta)	Komitetas ateities klausimais. Mokslinis prognozavimas
2017.10.10–11	LT – Seimas	Lietuvos parlamento pirmininko Viktoro Pranckiečio ir pirmininko pavaduotojo Gedimino Kirkilo vizitas
2017.10.11–12	RO – Senatas	Parlamento narys Radu Oprea
2017.10.12	IT – Senatas	Italijos senato delegacija
2017.10.12	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Damien Pichereau
2017.10.13	SE – Riksdagas (Riksdagen)	Švedijos parlamento administracijos (ES koordinavimo skyriaus) pažintinis vizitas, skirtas susitikti su EP komiteto darbuotojais
2017.10.20	NO – Norvegijos parlamentas	Pristatymas Norvegijos atstovybės ES darbuotojams
2017.10.30	DK – Folketingas (Folketinget)	Komiteto sekretoriai iš mūsų sektorių komitetų
2017.11.06	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.11.06–09	BG – Nacionalinis Susirinkimas (Narodno Sabranie)	Pareigūnų vizitas
2017.11.07	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Dvišaliai susitikimai dėl tikrinimo procedūros EP
2017.11.08	JK – Lordų Rūmai (House of Lords)	ES politikos formavimo klimatas
2017.11.08	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Komitetas išstojimo iš Europos Sąjungos klausimais
2017.11.16	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.11.20	FI – Suomijos parlamentas (Eduskunta)	Didysis komitetas
2017.11.20	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.11.22	EE – Estijos parlamentas (Riigikogu)	Parlamento generalinis sekretorius
2017.11.23	UK – Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	Vizitas į INTA komitetą
2017.11.27	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Pareigūnų darbo vizitas
2017.11.29	DK – Folketingas (Folketinget)	Europos reikalų komitetas
2017.12.01	NO – Norvegijos parlamentas	Pareigūnų darbo vizitas
2017.12.04	NL – Antrieji Rūmai (Tweede Kamer)	Nyderlandų Atstovų Rūmų nuolatinis komitetas finansų klausimais
2017.12.04-05	IE – Irachtas (Oireachtas)	Jungtinis žemės ūkio, maisto ir jūrų komitetas
2017.12.05	FR – Nacionalinė Asamblėja (Assemblée nationale)	Parlamento narių ir pareigūnų susitikimas su INTA komiteto pirmininku Berndu Lange
2017.12.07–08	BG – Nacionalinis Susirinkimas (Narodno Sabranie)	Pareigūnų vizitas

IV PRIEDAS. Išankstinio įspėjimo mechanizmas

Teisės reikalų komitetas, kuris yra atsakingas už klausimus, susijusius su subsidiarumo principo laikymusi Europos Parlamente, pateikė šias nacionalinių parlamentų pareiškimų apibrėžtis:

- „**Pagrįstos nuomonės**“ – tai pareiškimai, kuriuose nurodoma, kad teisės akto projekte nesilaikoma subsidiarumo principo ir kurie pateikiami Europos Parlamentui per aštuonių savaičių terminą, kuris nurodytas Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 2 6 straipsnyje.
- „**Nuomonės**“ – tai visi kiti pareiškimai, kurie netenkina pirmiau nurodytų pagrįstos nuomonės kriterijų.

2017 m. nacionalinių parlamentų gauti pareiškimai			
		Pagrįstos nuomonės	Pozicijos
Valstybė narė	Parlamentas / Rūmai	2017	2017
Austrija	Nacionalratas (Nacionalrat)	0	0
Austrija	Bundesratas (Bundesrat)	6	9
Belgija	Atstovų Rūmai (Chambre des Représentants)	0	3
Belgija	Senatas (Sénat)	0	0
Bulgarija	Nacionalinis Susirinkimas (Narodno Sabranie)	0	0
Kroatija	Kroatijos Susirinkimas (Hrvatski Sabor)	0	2
Kipras	Atstovų Taryba (Vouli ton Antiprosópon)	0	4
Čekija	Atstovų Rūmai (Poslanecká sněmovna)	1	18
Čekija	Senatas (Senát)	1	45
Danija	Folketingas (Folketinget)	0	8
Estija	Estijos parlamentas (Riigikogu)	0	0
Suomija	Suomijos parlamentas (Eduskunta)	0	0
Prancūzija	Nacionalinė Asamblėja (Assemblée Nationale)	2	0
Prancūzija	Senatas (Sénat)	7	19
Vokietija	Bundestagas (Bundestag)	6	4
Vokietija	Bundesratas (Bundesrat)	3	28
Graikija	Graikijos parlamentas (Vouli ton Ellinon)	0	2
Vengrija	Vengrijos parlamentas (Országgyűlés)	2	0

Airija	Airijos Irachtas (Oireachtas)	2	1
Italija	Deputatų Rūmai (Camera dei deputati)	0	24
Italija	Senatas (Senato)	1	42
Lietuva	Seimas	0	0
Liuksemburgas	Deputatų Rūmai (Chambre des Députés)	0	0
Latvija	Latvijos parlamentas (Saeima)	0	0
Malta	Atstovų Rūmai (Kamra tar-Rappreżentanti)	0	0
Nyderlandai	Antrieji Rūmai (Tweede Kamer)	2	6
Nyderlandai	Pirmieji Rūmai (Eerste Kamer)	2	2
Lenkija	Lenkijos parlamentas (Sejm)	2	1
Lenkija	Senatas (Senat)	4	5
Portugalija	Respublikos Asamblėja (Assembleia da República)	0	64
Rumunija	Deputatų Rūmai (Camera Deputaţilor)	1	10
Rumunija	Senatas (Senat)	2	24
Ispanija	Rūmai (Cortes)	1	46
Švedija	Riksdagas (Riksdagen)	4	0
Slovėnija	Nacionalinė Asamblėja (Državni Zbor)	0	0
Slovėnija	Nacionalinė Taryba (Državni Svet)	0	0
Slovakija	Nacionalinė Rada (Národná rada)	0	3
Jungtinė Karalystė	Bendruomenių Rūmai (House of Commons)	0	2
Jungtinė Karalystė	Lordų Rūmai (House of Lords)	0	0
IŠ VISO		49	372

Šioje lentelėje išvardyti tik tie nacionalinių parlamentų dokumentai, kurie buvo išsiųsti reaguojant į teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus pagal Lisabonos sutarties Protokolą Nr. 2. Joje neįrašyti dokumentai, kurie buvo išsiųsti reaguojant į su teisėkūros veikla nesusijusius konsultacinius dokumentus, žaliašias arba baltąsias knygas (vadinamasis „neformalus politinis dialogas“).

V PRIEDAS. Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centras (angl. ECPRD)

A. Klausimai, dėl kurių Europos Parlamento politiniai organai ir administracinės tarnybos, pateikę lyginamąsias užklausas, 2017 m. konsultavosi su ECPRD centru:

- 3525 Geroji patirtis ir novatoriški veiksmai siekiant propaguoti lyčių lygybę parlamentų administracijoje
- 3488 Nacionalinių parlamentų nariams skirtos išmokos
- 3458 Parlamento klausymų rengimas
- 3436 Elektroninis parašas teisėkūros cikle
- 3368 Atliekų rūšiavimas parlamentų patalpose

Europos Parlamentas pateikė atsakymus į šias užklausas, gautas iš kitų Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro parlamentų:

- 3597 Nepriklausomas teisės aktų projektų poveikio vertinimas (*ex ante*): metodai, sąnaudos ir priemonės
- 3606 Jaunimui skirtos programos parlamentuose
- 3568 Komunikacijos internete strategija
- 3563 Sveikatos priežiūros ir medicinos paslaugų padalinys (gydytojai) Parlamente
- 3554 IT ištekliai Parlamente
- 3578 Parlamente naudojama balsavimo įranga
- 3549 Vertimo raštu paslaugos Parlamente
- 3511 Vaikų lopšelis Parlamento patalpose
- 3514 IT centralizavimas parlamentuose: operacinių sistemų atnaujinimas ir saugumo priemonės
- 3528 Peticijų komiteto įsteigimas parlamentuose
- 3505 Parlamentinė veikla ir JT darnaus vystymosi darbotvarkė
- 3444 Klausimynas, skirtas Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro seminarui tema „Parlamentai sprendžia finansų rinkų klausimus“ (Atėnai, 2017 m. spalio 5–6 d.)
- 3487 Bendras naudojimasis mokslinių tyrimų dokumentais
- 3476 Naudotojų nuomonės apklausa
- 3453 Bibliotekų ir tyrimų tarnybos paslaugos
- 3452 Įtrauki kalba rengiant norminius aktus
- 3445 EP narių asmeninių automobilių naudojimas Parlamento reikmėms
- 3442 EP narių diplomatiniai pasai
- 3402 EP narių asmens duomenų lapas
- 3421 Parlamento muziejus
- 3401 Parlamentinių asamblėjų biudžeto didėjimas
- 3376 Bibliotekų, tyrimų ir dokumentacijos paslaugos parlamentuose: patirtis, tendencijos ir perspektyvos (apžvalga, skirta Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro seminarui 2017 m. birželio 8–9 d. Romoje)
- 3358 Klausimynas dėl deputatų turtinės padėties
- 3383 Preambulių naudojimo teisės aktų tekstuose praktika
- 3361 Parlamentų dalyvavimas užsienio politikoje
- 3352 Klausimynas, skirtas Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro seminarui tema „Parlamentų teisėtumas ir naujos priežiūros priemonės“
- 3372 Prognozavimo veikla parlamentuose
- 3354 Parlamento bibliotekų, tyrimų tarnybų, įrašų tvarkymo skyrių ir archyvų darbuotojai

- 3344 ES reglamento 2016/679 dėl asmeninio pobūdžio informacijos apsaugos įgyvendinimas parlamentuose
- 3326 Kaip parlamentai konsultuojasi su piliečiais ir suinteresuotaisiais asmenimis?
- 3314 Parlamentinių tyrimų paslaugos

B. Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro seminarai ir įstatuose numatyti posėdžiai 2017 m.

Seminarai		
Seminaras „Parlamentų teisėtumas ir naujos priežiūros priemonės“ (interesų sritis – parlamentų darbo praktika ir procedūros)	Lisabona	gegužės 8–9 d.
Seminaras „Bibliotekos, tyrimų ir dokumentacijos paslaugos: patirties, tendencijų ir perspektyvų palyginimas“ (interesų sritis – bibliotekos, tyrimų paslaugos ir archyvai)	Roma, Senatas ir Deputatų Rūmai	birželio 8–9 d.
Seminaras „Investicijų į IRT paslaugas parlamentuose biudžeto suvaržymų poveikis“ (interesų sritis – IRT parlamentuose)	Valeta	rugsėjo 14–15 d.
Seminaras tema „Parlamento mokslinių tyrimų ir bibliotekų ateitis srityje, kurioje vyksta spartūs pokyčiai: kokybės, paslaugų, rezultatų ir aktualumo optimizavimas“ (interesų sritis – bibliotekos, tyrimų paslaugos ir archyvai)	Briuselis, EP	rugsėjo 21–22 d.
Seminaras tema „Parlamentai sprendžia finansų rinkų klausimus“ (interesų sritis – ekonomika ir biudžeto reikalai)	Atėnai	spalio 5–6 d.
Eiliniai posėdžiai		
Vykdomojo komiteto posėdis	Viena	kovo 9–10 d.
Vykdomojo komiteto posėdis	Stokholmas	rugsėjo 28–29 d.
Metinė korespondentų konferencija Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentų centro 40-metis	Strasbūras, EP ir Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja	spalio 19–21 d.

C. Leidinys „Spotlight on Parliaments in Europe“

- Nr. 14: Valstybės narės. Jokių specialių konstitucinių nuostatų, susijusių su išstojimu iš ES
- Nr. 15: Šeimos narių įdarbinimas Parlamento narių padėjėjais
- Nr. 16: Neapykantą kurstančių kalbų skleidimas per socialinius tinklus
- Nr. 17: Priemonės, skirtos vienkartinėms plastikiniams maišeliams ir stalo reikmenų naudojimui sumažinti
- Nr. 18: Baudžiamosios sankcijos, numatytos ES valstybių narių teisės aktuose už neteisėtą atvykimą ir buvimą šalyje

ES VALSTYBIŲ NARIŲ NACIONALINIAI PARLAMENTAI

2018 m. kovo mėn.

išrinkti tiesiogiai

išrinkti netiesiogiai / paskirti / kita

Belgique/België/ Belgien BELGIJA Kamer van volksvertegenwoordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordnetenversammlung 150 Senaat/ Sénat/ Senat 60	България BULGARIJA Народно събрание (Narodno sabranie) 240 	Česká republika ČEKIJA Poslanecká sněmovna 200 Senát 81	Danmark DANIJA Folketinget 179
Deutschland VOKIETIJA Deutscher Bundestag 709 Bundesrat 69	Eesti ESTIJA Riigikogu 101	Éire/Ireland AIRIJA Dáil Éireann 158 Seanad Éireann 60	Ελλάδα GRAIKIJA Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300
España ISPANIJA Congreso de los Diputados 350 Senado 208 58	France PRANCŪZIJA Assemblée nationale 577 Sénat 348	Hrvatska KROATIJA Hrvatski sabor 151	Italia ITALIJA Camera dei Deputati 630 Senato della Repubblica 315 5
Κύπρος KIPRAS Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56	Latvija LATVIJA Saeima 100	Lietuva LIETUVA Seimas 141	Luxembourg LIUKSEMBURGAS Chambre des Députés 60
Magyarország VENGRIJA Országgyűlés 199	Malta MALTA Il-Kamra Tad-Deputati 67	Nederland NYDERLANDAI Tweede Kamer 150 Eerste Kamer 75	Österreich AUSTRIJA Nationalrat 183 Bundesrat 61
Polska LENKIJA Sejm 460 Senat 100	Portugal PORTUGALIJA Assembleia da República 230	România RUMUNIJA Camera Deputatilor 329 Senat 136	Slovenija SLOVĒNIJA Državni zbor 90 Državni svet 40
Slovensko SLOVAKIJA Národná Rada 150	Suomi/ Finland SUOMIJA Eduskunta 200	Sverige ŠVEDIJA Riksdagen 349	United Kingdom JUNGTINĖ KARALYSTĖ House of Commons 650 House of Lords 785

RELNATPARL@EP.EUROPA.EU

WWW.EUROPARL.EUROPA.EU/RELNATPARL